

Varsinais-Suomen maakuntaohjelman 2022-2025 toteuttamissuunnite

Versio 1 (kesäkuu 2022)

Välilehtien avulla voi tutustua verkostojen omiin suunnitelmiin.

Huomioithan, että kyseessä on kesäkuussa laadittu ensimmäinen versio toteuttamissuunnitelmasta (luc Verkostot täydentävät suunnitelmiaan syksyn 2022 aikana, jonka jälkeen yhteinen materiaali päivitetää Toteuttamissuunnitelman etenemistä arvioidaan ensimmäisen kerran alkuvuonna 2023.

Verkostot:

[Alueidenkäytön yhteistyöryhmä](#)

[Avoimen tiedon verkosto](#)

[Ennakointiakatemia](#)

[Kansainvälisten asioiden foorumi](#)

[Kulttuurifoorumi ja kulttuuritoimikunta](#)

[Kulttuuriympäristöryhmä](#)

[Liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantaryhmä](#)

[Lääke- ja terveysteknologiaryhmä](#)

[Matkailufoorumi](#)

[Merialan asiantuntijaryhmä](#)

[Metsäohjelman toimeenpanoryhmä](#)

[MYR-elinkeinojaosto](#)

[MYR-ilmastovastuujaosto](#)

[MYR-järjestöjaosto](#)

[MYR-koulutusjaosto](#)

[MYR-maaseutujaosto](#)

[Ruokakehittäjien foorumi](#)

[Vesienhoidon suunnittelun yhteistyöryhmä](#)

[Vesistökuunnostusverkosto](#)

elma

onnos).

n ja siirretään verkkoalustalle.

10

13

14

25

26

32

Alueidenkäytön yhteistyöryhmä

Kaupungit ja maaseudut toimivat tasapainoisesti rinnakkain ja kehittyvät omista lähtökohdistaan käsin.

Tehdään Varsinais-Suomesta monipaikkaisuuden edelläkävijä, jossa on myös saaris-tossa ja maaseuduilla hyvä digitaalisten ja liikkumisen yhteyksien saatavuus.

Sujuvat liikkumiskäytännöt edistävät toimivaa ja kestävää arkea koko maakunnassa.

Huolehditaan, että maakunnassa ja maakunnasta liikkuminen on sujuvaa.

Parannetaan pyöräliikenteen yhteyksiä ja edellytyksiä koko maakunnassa.

Väestö voi hyvin. Ainutlaatuisella monimuotoisella luonnolla, elinympäristöllä, aktiivisella elämäntavalla, kulttuurilla ja kulttuuriympäristöllä on vahva rooli asukkaiden hyvinvoinnin, onnellisuuden ja terveyden edistämisessä.

Lisätään kuntien yhteistyötä ulkoilu-, liikunta- ja retkeilypaikkojen kokonaisuuden kehittämisessä ja laaditaan kehittämisen tueksi maakunnallinen ohjelma.

Tuetaan kunnissa tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä kulttuurin, luonnon ja elinympäristön hyvinvointivaikutusten sekä terveellisten elintapojen ottamiseksi entistä vahvemmin osaksi maakunnan asukkaiden elämää.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietopalustoilla avoimesti saatavilla.

Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
--------	----------	--------------------

Kehitetään V-S:n moninaisia tarpeita palvelevaa liikennejärjestelmää eri mittakaavat huomioiden. Edistetään paikallisjunaliikenteen käynnistämistä, ja hyödynnetään kaavoituksen keinovalikoimaa.

seurataan jo ladittujen suunnitelmien toteutumista ja päivitetään tarvittaessa suunnitelmia hankeyhteistyö

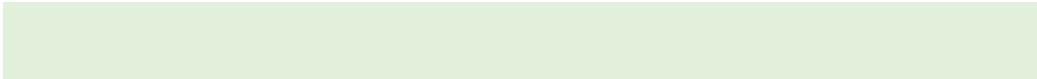
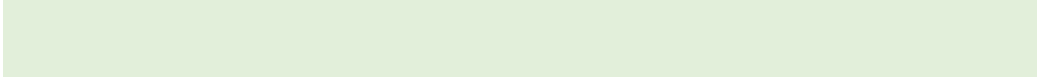
yhteistyöryhmät ja hankkeet, kaavoituksen työkalut ja yhteistyöverkostot

tiedotus, hankeyhteistyö&-rahoitus(?), yhteistyöverkostojen koordinointi (?)

viestintä, avoimen datan tuotto -?

Vastuutoimijat

Onnistumisen indikaattoreita

Avoimen tiedon verkosto

Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävin maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.

- 7 Tuotetaan avoin Saaristomeren ja sen valuma-alueen seuranta- ja monitorointijärjestelmä, joka hyödyntää ravinnevaluma- ja ravinnekuormitustietoja.

Saavutettava ja tehokas, tunnistettuihin tarpeisiin perustuva palveluverkko toimii arjen tukena. Ennaltaehkäisevään tukeen panostetaan koko

- 19 Toteutetaan selvitys osallistavan ja ennakoivan maakunnallisen palveluverkkosuunnittelun tarpeista ja mahdollisuuksista.

Väestö voi hyvin. Ainutlaatuisella monimuotoisella luonnolla, elinympäristöllä, aktiivisella elämäntavalla, kulttuurilla ja kulttuuriympäristöllä on vahva rooli asukkaiden hyvinvoinnin, onnellisuuden

- 25 Lisätään kuntien yhteistyötä ulkoilu-, liikunta- ja retkeilypaikkojen kokonaisuuden kehittämisessä ja laaditaan kehittämisen tueksi maakunnallinen ohjelma.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se

31 Jaetaan avointa tietoa ja panostetaan sen hyödyntämiseen, parannetaan datan yhteentoimivuutta ja suositaan avoimen lähdekoodin ratkaisuja.

Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan

33 Laaditaan maakunnallinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyön tiekartta, joka tuo yritykset, korkeakoulut ja julkisen sektorin yhteen.

Korkean tuottavuuden työ ja yrittäjyys lisääntyvät koko maakunnassa muun muassa digitaalisten palvelujen ja infrastruktuurin sekä vahvan digiosaamisen

35 Selvitetään kuntien digitaalinen kypsyys, tuetaan yrityksiä ja kuntia digitalisaation mahdollisuuksien tunnistamisessa ja niiden digikyvykkyyksien kehittämisessä.

Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopusoinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin

43 Tehdään Varsinais-Suomesta kestävä matkailun edelläkävijämaakunta.

Miten?**Milloin?**

Avoimen tiedon verkosto voi tarjota tarvittaessa asiantuntija-apua monitorointijärjestelmän suunnitteluun ja toteutukseen. Toteutus edellyttää teknisen toteutuksen ja palvelun ylläpidon rahoittajan.

Lounaistieto ylläpitää maakunnan palvelupisteistä tietokantaa, jota voidaan hyödyntää toimenpiteen toteutuksessa. Palveluverkkosuunnittelun menetelmien kehittämisessä voidaan hyödyntää myös Turun yliopiston data-analytiikan osaamista esimerkiksi yhteisillä kehittämishankkeilla hyvinvointialueen kanssa.

Lounaistieto ylläpitää maakunnallista virkistysmatkailudataa, jota voidaan hyödyntää toimenpiteen toteutuksessa. Kuntien ja muiden retkeilyreittien ja -kohteiden ylläpitäjien käyttöön tarjotaan karttatyökalu datan hallintaan. Jatkohankkeilla retkeilydatan hyödyntämispotentiaalia voidaan kehittää edelleen.

Digisaapas-hanke: -
06/2023,
mahdollinen
jatkohanke 2024-

Lounaistiedon strategian mukaan sen toiminnan tarkoituksena on kehittää Jatkuvaa toimintaa avoimen tiedon ja paikkatiedon yhteentoimivuutta ja monipuolista käyttöä sekä alueen toimijoiden yhteistyötä ja osaamista. Lounaistieto toteuttaa tätä tavoitetta laajasti koko toiminnassaan: esimerkiksi viestinnällä, tietopalveluja kehittämällä, hanketoiminnalla, kansallisella yhteistyöllä sekä avoimen tiedon verkoston toiminnan ja tapahtumien kautta. Lisäksi Lounaistieto vastaa avoimien datatuotteiden kuten Virma-datan ylläpidosta ja laadusta sekä osallistuu Open Street Map -datan tuottamiseen. Merkittävä rooli toimenpiteen toteutuksessa on myös Turun yliopistossa tehtävällä tutkimuksella ja koulutuksella, joiden avulla kehitetään mm. data-analytiikan ja tekoälyn menetelmiä ja lisätään data- ja paikkatieto-osaamista maakunnassa. Turun yliopistossa kehitetään myös digitaalisten paikkatietojen jakelukanavia tutkimusyhteisön tarpeisiin. Lisäksi korkeakoulujen avoimen tieteen ja tutkimuksen toiminta tukee toimenpiteen toteutumista. Toimenpiteen toteuttamisessa tulee ohjelmakaudella kiinnittää erityistä huomiota yhteistyön kehittämiseen uuden hyvinvointialueen sekä Turun kaupungin tietopalvelujen kanssa.

Avoimen tiedon verkosto voi osallistua tiekartan valmisteluun.

Lounaistieto tukee Varsinais-Suomen kuntia datan avaamisessa ja tiedolla Kuntayhteistyön johtamisen kehittämisessä. Lisäksi Lounaistieto koordinoi yhdessä Varsinais-kehittäminen Suomen liiton ja Valonian kanssa maakunnan kuntien käynnistyminen paikkatietoasiantuntijoiden verkostoa, jonka kautta parannetaan erityisesti 2022 pienempien kuntien paikkatietoon liittyvää digivalmiutta.

Lounaistieto osallistuu matkailualan tiedolla johtamisen palvelun toteuttamiseen ja ylläpitää maakunnallista virkistysmatkailudataa (ks. toimenpide 25).

Keskeiset toimijat**Vastuutoimijat**

ELY-keskus (hallinnoi keskeisiä datavarantoja) Saaristomeren tutkimuslaitos

Lounaistieto, Turun yliopisto

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Pro Agria, Lounaistieto, Valonia

Varsinais-Suomen liitto

Turun yliopisto, Turun kaupunki,
Varsinais-Suomen hyvinvointialue,
muut avoimen tiedon verkostossa
mukana olevat toimijat

Lounaistieto

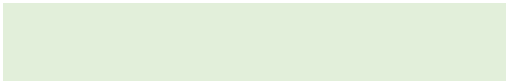
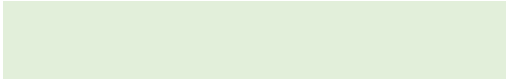
Alueen korkeakoulut ja
yrittäjäkeskukset

Lounaistieto, Varsinais-Suomen liitto, Lounaistieto paikkatietoyhteistyön osalta
Valonia, edelläkävijäkunnat (esim.
Turku, Lieto, Paimio)

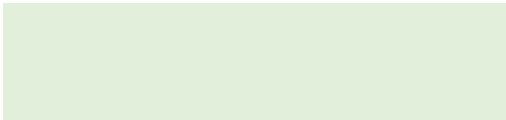
Matkailun tiekarttatyön toimijat

Onnistumisen indikaattoreita

Lounaistiedon sidosryhmäkyselyn
tulokset sekä tietopalvelujen käytön
seurantatiedot

Lounaistiedon sidosryhmäkyselyn
tulokset

21

22

23

31

32

33

40

Ennakointiakatemia

Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi. Jatkuvaa oppimista ja elämäkokemusta arvostetaan.

Varmistetaan mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen.

Vahvistetaan ja rakennetaan lisää suoria rekrytointikanavia ja työharjoittelumalleja oppilaitosten ja yritysten välille.

Muodostetaan oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä edistäviä ekosysteemejä.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietopalustoilla avoimesti saatavilla.

Jaetaan avointa tietoa ja panostetaan sen hyödyntämiseen, parannetaan datan yhteentoimivuutta ja suositaan avoimen lähdekoodin ratkaisuja.

Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.

Laaditaan maakunnallinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyön tiekartta, joka tuo yritykset, korkeakoulut ja julkisen sektorin yhteen.

Maakunta houkuttelee yhä enemmän osaajia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Ennakoidaan kärkitoimialojen osaamistarpeet ja kehitetään osaavan työvoiman saatavuutta.

Miten?	Milloin?
<p>Huolehditaan työssä olevien jatkuvasta oppimisesta sekä vastataan samalla osaajapulaan aiheuttamiin haasteisiin mm.työnantajien roolia ja vastuuta kehittämällä. Lisäksi varmistetaan teemaan liittyvä maakunnallinen koordinaatio.Taustalla JOTPA:n toiminta ja resurssit, oppilaitosten työelämäyhteistyö ja työvoimahallinnon resurssit.</p>	<p>Jatkuva</p>
<p>Luodaan edellytyksiä oppilaitosten ja yritysten välille oppilaitoksista suoraan tapahtuvan rekrytoinnin ja työharjoittelun mahdollistamiseksi entistä tehokkaammin. Keinoina mm. suorat sopimusjärjestelyt oppilaitosten ja yritysten välillä, koulutukset suoraan yrityksissä, omat rekrypalvelut (esim. TY:n malli), SITRALab -tyyppiset mallit, muodostuvien ekosysteemien hyödyntäminen rekrytoinneissa (esim. Business Finland ja TurkuAMK TKI). Yritysten erillinen tukirahoitus tarpeen ao. rekrytoiminnan vahvistamiseksi.</p>	<p>Jatkuva</p>
<p>Luodaan kumppanuussopimusjärjestelyjä yritysten ja oppilaitosten välillä (Vrt. korkeakoulukumppanit, Kampus-toiminnot, Spark-up-tyyppinen toiminta, Tulevaisuustislaamo, työelämäprofessorit ja työelämäyliopettajat ja korkeakoulujen alueelliset oppimisympäristöt jne). Luodaan lisäksi pienten yritysten verkostoja/yhteenliittymiä välttämättömien ekosysteemien muodostamiseksi (vrt. Turku hub). Tavoitteena mm. uusien markkina-avausten ja innovaatioiden haku kärkialojen rajapinnoilta (Huom: SitraLab-malli.). Ekosysteemyöskentely edellyttäisi myös yrityksille suunnattuja tukijärjestelyjä.</p>	<p>Jatkuva</p>

Hyödynnetään oppilaitosten päättöitä sekä tutkimustietoa (tietosuoja, luottamukselliset asiat?) esimerkiksi tietojen hyödyntämiseksi oppilaitosten kesken opintosisällöissä (vrt. Vaski-kirjastot). Asian edistäminen edellyttää mm. aktiivista tiedonlouhintatyötä ja markkinointi/viestintäpanostusta esimerkiksi oppilaitosten henkilökunnalle ja opiskelijoille käytettävissä olevasta tiedosta/datasta.

Jatkuva

Mahdollistetaan selkeä avoin tieto koulutus -ja yhteistyömahdollisuuksista yms (esim: www.opintopolku.fi, MYR-koulutusjaoston toiminta)

Jatkuva

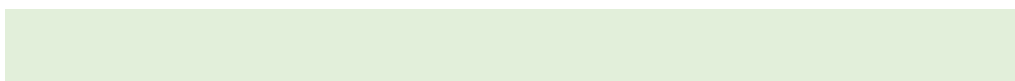
Toteutetaan oppilaitosten, elinkeinoelämän ja yrityspalvelukeskusten sekä julkisen sektorin yhteistyöprosessi (vrt. yrittäjyysyliopisto.fi, kampushankkeet, lääkekehityskeskus, Fraunhofer-mallit)

Toteutus jatkuva

Luodaan ja vahvistetaan työvoimahallinnon, kuntien ja Ennakointiakatemian yhteistyökokonaisuus (roolitukset), joka *osaltaan* mahdollistaa osaavan työvoiman saatavuuden maakunnassa

Jatkuva (huom: TE2024)

Keskeiset toimijat	Vastuutoimijat
<p>Työvoimahallinto/työllisyyden hoitoalueet, oppilaitokset, seudulliset yrityspalvelukeskukset, kauppakamari ja yrittäjäjärjestöt (ja yritykset) sekä työmarkkinatoimijat</p>	<p>Työvoimahallinto/työllisyyden hoitoalueet, oppilaitokset</p>
<p>Oppilaitokset ja yritykset</p>	<p>Oppilaitokset, alueen yrityspalvelut ja kärkiyritykset</p>
<p>VS yrittäjät, pk-yritykset, oppilaitokset, kauppakamari, seudulliset yrityspalvelut</p>	<p>Oppilaitokset, alueen yrityspalvelut ja kärkiyritykset</p>

Oppilaitokset ja opiskelijat (huom:
kootaan pääosin opiskelijoiden
tuottamaa tietoa)

Oppilaitokset

Oppilaitokset

Oppilaitokset

Oppilaitokset, yrityssektorin
edustajat ja yrityspalvelutoimijat

Turku Science Park (korkeakoulut)

Työvoimahallinto ja oppilaitokset
sekä jatkossa kunnat/työllisyyden
hoitoalue

TE-hallinto/uusi työllisyyden hoitoalue (tai
alueet)

Onnistumisen indikaattoreita

Koulutusten täyttyminen,
työssä olevien
osallistuminen/määrän kasvu
sekä rahoitusten
kanavoituminen maakuntaan
(esim: OPH Vipunen,
rahoitustilastot?)

Työelämään sijoittuneiden
määrä ja opinnäytetyöt (OPH
Vipunen, Theseus)

Yhteisprojektit, kaupallinen
yhteistyö, uudet tunnistetut
ekosysteemit ja
markkinadisruptiot

Tiedon avoin koontipiste (vrt. Lounaistieto, suunniteltu TY:n innovaatio -ja signaaliluenta-alusta)

Tiedon avoin koontipiste (vrt. Lounaistieto) (Voidaanko opintopolku.fi-palvelua kehittää edelleen? Tiedon levitys alueella tärkeää)

TKI-tiekartta, TKI-panosten %-kasvu (vrt. valtakunnan tason tavoitteet), patenttien määrä (kasvu%)

Työllisyys- ja työttömyysasteet, sijoittuneiden määrät, koulutusohjelmien kehittyminen, vieraskielisten koulutusohjelmien määrä, kv. kaksoistutkintojen määrät?

32

37

41

Kansainvälisten asioiden foorumi

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietopalustoilla avoimesti saatavilla.

Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Talous ja elinkeinot kasvavat ja menestymme globaaleilla markkinoilla olemalla kansainvälinen ja avoin maakunta.

Tehdään maakunnan elinkeinot ja osaaminen tutuiksi kansainvälisissä medioissa ja areenoilla.

Maakunta houkuttelee yhä enemmän osaajia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Luodaan olosuhteet, jotka edistävät toimijoiden kiinnittymistä alueelle ja viestitään kansallisesti ja kansainvälisesti hyvistä elämän ja yrittämisen edellytyksistä Varsinais-Suomessa: palveluista, työ- ja tutkimusympäristöstä, turvallisuudesta ja ainutlaatuisesta ympäristöstä.

Miten?**Milloin?**

kv-asioiden tiedotus, näkyvyys, blogit jm

1) määrätietoinen keskustelun ja vuorovaikutuksen lisääminen – kv-houkuttelevuus ja yhteistyö viestinnässä 2) yhteiset viestintää ja keskustelua lisäävät tapahtumat, mm. kv-aamukahvit 3) selvitetään yhteisen markkinointikampanjan mahdollisuutta

Yhteistyön tiivistäminen alkanutkin jo 2021. Syksyllä 2022 – kv. aamukahvit, yhteistyö tapahtumien järjestämisessä (esim. Åbo Dagen) jne.

1) määrätietoinen keskustelun ja vuorovaikutuksen lisääminen – kv-houkuttelevuus ja yhteistyö viestinnässä tavoite

Yhteistyön tiivistäminen alkanutkin jo 2021. Syksyllä 2022 – kv. aamukahvit, yhteistyö tapahtumien järjestämisessä (esim. Åbo Dagen) jne.

2) International Housen mukaan saaminen
3) yhteiset viestintää ja keskustelua lisäävät tapahtumat, mm. kv-aamukahvit

Keskeiset toimijat**Vastuutoimijat**

VSL, Turun kaupunki
toimialoineen, Eurooppa-
toimisto, Centrum Balticum,
yliopistot, maakunnan
viestijät, Yrityssalo, Ukipolis,
Kauppakamari

VS kv-tiimi (VSL, Turku, Eurooppa-tsto,
CentrumBalticum), maakunnan viestintäryhmä

Onnistumisen indikaattoreita

tiedonkulku ja tapaamiset ovat lisääntyneet,
on keskusteltu/muotoiltu yhteisiä viestejä ja
imagoa, tilaisuuksien järjestäminen ja kv-
tilaisuuksiin osallistuminen

20

Kulttuurifoorumi ja kulttuuritoimikunta

Saavutettava ja tehokas, tunnistettuihin tarpeisiin perustuva palveluverkko toimii arjen tukena.

Ennaltaehkäisevään tukeen panostetaan koko elämänkaaren ajalla.

Varmistetaan kuntien ja kolmannen sektorin yhteistyöllä, että molempien tuottamat palvelut ovat vahvasti ja tunnustetusti osana kuntien palveluvalikoimaa.

Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi. Jatkuvaa oppimista ja elämäkokemusta arvostetaan.

Varmistetaan mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen.

Väestö voi hyvin. Ainutlaatuisella monimuotoisella luonnolla, elinympäristöllä, aktiivisella elämäntavalla, kulttuurilla ja kulttuuriympäristöllä on vahva rooli asukkaiden hyvinvoinnin, onnellisuuden ja terveyden edistämisessä.

Parannetaan kulttuurin monialaista saavutettavuutta ja tuetaan kuntien kykyä ja osaamista tuottaa, hankkia ja mahdollistaa kulttuuri- ja taidepalveluja.

Tuetaan kunnissa tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä kulttuurin, luonnon ja elinympäristön hyvinvointivaikutusten sekä terveellisten elintapojen ottamiseksi entistä vahvemmin osaksi maakunnan asukkaiden elämää.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietopalustoilla avoimesti saatavilla.

Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopusoinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.

Tehdään Varsinais-Suomesta kestävän matkailun edelläkävijämaakunta.

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
<p>Maakunnallinen kulttuurifoorumi, sen jatko ja edelleen kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> * alueen kuntien kulttuurityöntekijöiden ja yhdistysten väliset keskustelut ja kohtaamiset * valmiiden verkostojen hyödyntäminen * Yhdyspinta, verkostot ja yhteistyö järjestöjen, yhdistysten ja HVA:n kanssa <p>--> ihmiset tietävät palveluista, osaavat hakeutua niiden pariin ja palveluita on olemassa koko maakunnan alueella</p>	<p>* Maakunnallinen kulttuurifoorumi: 1-2 kertaa vuodessa, säännöllisesti ja poikkihallinnollisesti</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Kuntien kulttuurityöntekijät * Taide- ja kulttuuritoimijat * Järjestöt
<p>Kunnat keräävät kulttuuri/vapaa-ajanpalveluista/järjestötoiminnasta/matalan kynnyksen vertaistoinnasta kertovalle verkkosivulleen tietoa järjestöjen palvelusta, järjestöt ilmoittavat kunnalle yhteystietonsa ja pitävät omat verkkosivunsa ajan tasalla, kunnat ja järjestöt markkinoivat palveluita yhdessä, palvelun tuottajat päivittävät tietonsa yhteisiin tapahtumakalentereihin</p>	<p>Säännöllisesti 1-2 kertaa vuodessa</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Kuntien kulttuurityöntekijät * Taide- ja kulttuuritoimijat * Järjestöt <p>--> Kanavoituu myös verkostojen kautta!</p>
<p>Kunnalliset kulttuurifoorumit (tai pienemmissä kunnissa laajemmin seura/järjestöfoorumit)</p> <ul style="list-style-type: none"> * valmiiden verkostojen hyödyntäminen * tavoitteena toimintamalli jokaisessa alueen kunnassa 	<p>Säännöllisesti 1-2 kertaa vuodessa</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Kuntien kulttuurityöntekijät * Taide- ja kulttuuritoimijat * Järjestöt

<p>Varmistetaan vapaan sivistystyön vahva rooli maakunnassa, näkyvyys ja kattavuus koko alueella. Vapaan sivistystyön mahdollisuudet kulttuuritoiminnan, sisältöjen ja harrastustoiminnan tukemisessa --> maakunnan asukkaiden kulttuurinen ja sosiaalinen pääoma, jatkuvan oppimisen yhteys hyvinvointiin.</p>	<p>Jatkuvaa!</p>	<p>Kansalaisopistot ja työväenopistot, kesäyliopisto, kirjastot</p>
<p>Historian ja tulevaisuuden museo -hanke * laaja yhteistyö museokonseptin suunnittelussa ja toteutuksessa, mukana myös esim. yliopistot * kulttuurilaitokset ja -tilat oppimisympäristöinä</p>	<p>Hanke käynnissä, museo valmiina 2029</p>	<p>Turun kaupunki/Turun museokeskus, Turku 2029 -säätio</p>
<p>Kulttuurikampus Turku yhdistää osaamista ja uudistaa toimintamuotoja Turun alueen kulttuurisen elinvoiman parantamiseksi. Kulttuurikampus Turku kehittää koulutustarjontaansa ja lisää sen saavutettavuutta, edistää tutkimustoimintaa, vahvistaa kulttuurialan liiketoimintaa sekä luo työpaikkoja alalle.</p> <p>* kulttuurialan koulutus generoi myös kulttuuripalveluja --> laadukas kulttuurialan koulutus mahdollistaa osaajat kulttuuripalvelujen tuottamiseen maakunnassa!</p>	<p>Toiminta käynnistynyt 2021, visiot tällä hetkellä vuoteen 2025. Tarkoitus kehittyä pysyväisluonteiseksi yhteistyöalustaksi, jolla toimintakaudet</p>	<p>Kulttuurikampuksen teemaryhmät (koulutus, tutkimus, liiketoiminta, yhteistyö ja palvelut)</p>
<p>Jatkuvan oppimisen ryhmä, täydennyskoulutuksen tarve ja osaamisvajeen täyttäminen (työvoiman tarve erit. tapahtumateollisuuden osalta)</p>	<p>vuoteen 2025</p>	<p>Oppilaitos (myös toinen aste huomioitu). Työelämäyhteydet: taide- ja kulttuuritoimijat. Jatkuvan oppimisen keskuksen alueellinen koordinaatioryhmä (ELY koordinoi)</p>
<p>AboAgora</p>	<p>vuosittain</p>	<p>Järjestävät tahot: Turun YO, ÅA, Turku AMK/Taideakatemia, Donner-Instituutti</p>

Varsinaista kulttuuria -hanke * Alueellinen kulttuurin kehittämistehtävä	2022-2023	Varsinais-Suomen liitto, Turun vapaa-ajan palvelukokonaisuus, alueen kunnat, alueen taiteen ja kulttuurin ammattilaiset, kirjaston AKE-tehtävä Lounais-Suomessa
Taiken kuntailtapäivät ja ajankohtaisseminaarit * saavutettavuus: koulutus, ilmaisten koulutusten hyödyntäminen, saavutusajattelun juurruttaminen osaksi palveluiden tuottamista	6-8 kertaa vuodessa	Taiteen edistämiskeskus, taiteilijat, kunnat, taiteen ja kulttuurin toimijat
Alueellinen julkisen taiteen asiantuntijaryhmä	2-3 kertaa vuodessa	Alueella sijaisevien organisaatioiden julkisen taiteen toimijat, taiteilijat
Taiteen edistämiskeskuksen toiminta näkyy ja vaikuttaa alueella (erityisasiantuntijat, läänintaiteilijat), taiteen ja kulttuurin tuki mahdollista kunnille niissä asioissa, jotka eivät kuulu OKM:n vastuulle. Taiken apurahat ja avustukset tukevat kulttuurin ja taiteen saavutettavuutta maakunnassa.	vuoteen 2025	Kunnat, V-S liitto, ELY, taiteen ja kulttuurin yhteisöt, verkostot (esim. Taidekahvit) ja ammattilaiset, ammattitaiteilijat,
Taiteen perusopetus entistä saavutettavammaksi kaikille ja kaikenikäisille (ei erityistaitovaatimusta, eri oppimäärät, taiteenalat, eri ikäiset oppijat)	vuoteen 2025	Opetushallitus, kuntien sivistys- ja kulttuuritoimet

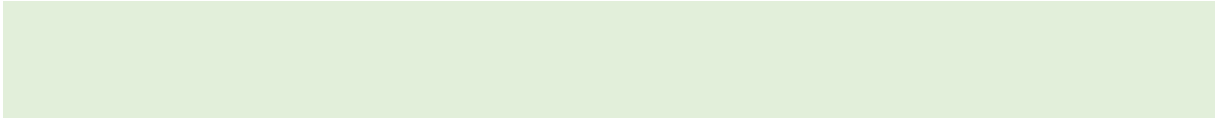
Kuntien kulttuurikasvatussuunnitelmat Taide ja kulttuuritoimijoiden kouluttaminen tarjoamaan palveluita (räätälöinti, palvelumuotoilu) kulttuurikasvatussuunnitelmiin.	vuoteen 2025	Opetus-, kasvat- ja sivistyspalvelut, taidelaitokset, järjestöt, taiteen ja kulttuurin ammattilaiset
Kuntien hyvinvointikertomukset, Alueellinen hyvinvointikertomus	valtuustokausittain, uusi hyvinvointikertomus nyt valmisteilla alueella	Alueen kunnat, HVA
Maakunnallinen kulttuurihyvinvoinnin työryhmä edistämässä kulttuurihyvinvoinnin toteutumista. Toimii osana valtakunnallista Taikusydän-yhteistyöverkostoa.	vuoteen 2025	Kulttuuria yhteistuuminhanke (valtakunnallinen), Taiken kulttuurihyvinvoinnin asiantuntijapalvelu, Taiken kuntapalvelu, V-S liitto, alueelliset kulttuurihyvinvointiverkostot, Turun kulttuurin kärkihanke, Taikusydän-yhteispiste ja yhteistyöverkosto
Tulevaisuuden sote-keskus -hanke, kulttuurihyvinvointi 2022-2023		HVA, kunnat, Alueellinen HYTE-työryhmä, Alueellinen Kulttuurihyvinvointityöryhmä, kuntien hyte-koordinaattorit

Kulttuuritoimikunnan viestintätoimet

Joka kokouksen yhteydessä

Kulttuuritoimikunnan jäsenet

Valtakunnallinen KULTTI-hanke (kulttuurin kuntatietohanke - kuntien kulttuuritoiminnan tietoperusta), avoimen tiedon ja tiedollajohtamisen tuki kuntien kulttuuritoimeen. --> Valtakunnallinen kuntien kulttuuritoimintalain mukainen kehittämistehtävä	2021-2023	V-S kunnat, V-S liitto, alueen kulttuuriverkostot, OKM, Taike, Tilastokeskus, Yhteistuumin-hanke
--	-----------	--

Varsinais-Suomen ilmastolupaus -hanke	2022-2023	Turun museokeskus, Aboa Vetus Ars Nova, Turun taidemuseo, Forum Marinum, Liedon museo, Raisen museo Harkko, Suomen maatalousmuseo Sarka, Liedon Vanhalinna, Naantalin museo ja Uudenkaupungin museo
---------------------------------------	-----------	---

Yhdessä kestävä kasvua ja osaamista 2.0 Varsinais-Suomen matkailuelinkeinon kehittämisen tiekartta vuosille 2021-2027 * kulttuurisen kestävyden näkökulma, säilyttämisen ja uudistumisen mahdollisuudet	2021-2027	Kuntien kulttuuritoimet (kulttuurimatkailu erityisesti), verkostot, taiteen ja kulttuurin ammattilaiset, kulttuuritoimikunta, Turun matkailuakatemia
---	-----------	--

Vastuutoimijat	Onnistumisen indikaattoreita
<ul style="list-style-type: none"> * Varsinais-Suomen liiton kulttuuritoimikunta (maakunnallinen kulttuurifoorumi) * Kuntien kulttuurityöntekijät * Verkostot: Kulttuuria kunnissa, Vakka-Suomen kulttuuriyaosto, V-S sotejärjestöjen neuvottelukunta, MYR järjestöjaosto 	<ul style="list-style-type: none"> * Kulttuurin TEAviisarin indikaattorit, maakunnallisesti nouseva trendi pistemäärissä ja vastauksissa. * Maakunnallinen kulttuurifoorumi toteutunut 2 x vuosi, osallistujamäärien taso ennallaan/nouseva. * vuorovaikutteisuus toimijoiden kesken kasvanut poikkisektoraalisesti ja eri tasoilla (oppilaitoskenttä, kunnat, taide- ja kulttuuritoimijat, järjestöt)
<ul style="list-style-type: none"> * Kunnat ja järjestöt 	<ul style="list-style-type: none"> * Kuntalaisille on saatavilla ajantasaista ja oikeaa tietoa helposti ja/tai kootusti (esim. kunnan verkkosivuilla)
<p>Kuntien kulttuurityöntekijät</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Kulttuurin TEAviisarin indikaattorit * On toteutunut/olemassa jokaisessa V-S kunnassa kunnan kulttuuritoimen ja kolmannen sektorin yhteistyöelin, -rakenne tai foorumi, joka kohtaa toisensa säännöllisesti * Kerätään verkostojen kautta tietoa toteutumisesta (monessako kunnassa toteutunut)

* Kansalaisopistot ja muut vapaan sivistystyön toimijat
* Kunnat kiinteänä yhteistyökumppanina!

* opetustarjonnan lisääntyminen kulttuuri- ja taidealoilla, kurssit (kaikenikäisille)
* vapaan sivistystyön toimintaa maakunnan kaikissa kunnissa

Turun kaupunki

Museo avautunut 2029
* museo toimii uudenaikaisena jatkuvan oppimisen ja yhteistyön foorumina

Yhteisvastuussa: UTU, HUMAK, ÅA, Turun kaupunki, Turun konservatorio, Turku AMK, Turku Business Region

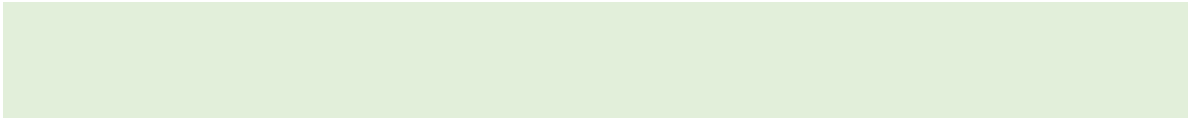
* Opiskelijoiden ristiinopiskelu on lisääntynyt
* Uudet yhteistyöhankkeet
* Keskinäisen tiedottamisen parantuminen

Korkeakoulut (UTU, HUMAK, Turku AMK)

*Työvoiman saatavuus kulttuurialoilla parantunut
*Avoimen yo:n, AMK:n ja hankkeiden kautta täydennyskoulutusta
*Vahva työelämäyhteys ja vuoropuhelu oppilaitosten ja taide- ja kulttuuritoimijoiden kesken

Turun yliopisto/ kulttuurihistoria (kustannuspaikkana)

* Seuranta ja raportointi kokonaisuuden onnistumisesta, osallistujamääristä, toiminnan kehittämisestä ja mm. viestinnän laajuudesta.

Varsinais-Suomen liitto ja Turun kaupunki	Kuntien kulttuuritarjonta monipuolistuu, kuntien yhteishankintaosaaminen kasvaa, toteutuneiden yhteishankintojen ja taidehankkeiden määrä, seututaiteilijakokeilujen onnistuminen/jatkomahdollisuudet, yleisöpalautteen taso, tiedottaminen ja kohtaaminen (kulttuurikoordinaattorit ja palveluntarjoajat/taiteen tekijät)
Taiteen edistämiskeskus	Avoin, maksuton ja saaavutettava koulutus lisääntyy, aiheina eri kulttuurin ja taiteen teemat (mm. hankinta)
Turun museokeskus / Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo	<ul style="list-style-type: none"> * julkisen taiteen hyvien toimintamallien ja toteutustapojen jakaminen * Varsinais-Suomen julkisen taiteen ohjelman jalkauttaminen * toteutuneiden julkisen taiteen hankkeiden määrä
Taiteen edistämiskeskus	<ul style="list-style-type: none"> * Alueella on ainakin 1-3 läänintaiteilijaa seuraavalla 3-5-vuotiskaudella. * Yhdelle läänintaiteilijalle suoraa viestintäresurssia toimijoiden ja verkostojen välisen viestinnän tehostamiseen * Alueella on Taiken toimipiste, jossa on myös määriteltä erityisasiantuntijaresurssi käytettäväksi kuntien ja toimijoiden tukena. * Apurahat ja avustukset alueen taiteen ja kulttuurin toimijoille ovat vähintään nykyisellä tasolla, elleivät jopa nousussa. Ei leikkauksia tukeen.
Kunnat, TPO-laitokset	Eri opintolaajuuksien suoritusmahdollisuus huomioitu nykyistä laajemmin, opintomahdollisuuksia lisää. Saaavutettavissa lapsille ja nuorille ilman erityistaitovaatimuksia. Aikuisille suunnatun TPO:n tarjonta lisääntynyt maakunnassa.

Kuntien kulttuuritoimet ja sivistustoimet

* Vuoteen 2025 mennessä jokaisessa V-S kunnassa on valmistunut kulttuurikasvatussuunnitelma ja se on käytössä
* taide- ja kulttuuritoimijoilla aktiivinen rooli palveluntarjoajana kulttuurikasvatussuunnitelmien sisällöksi --> monipuolinen sisältö

Alueen kunnat

Mahdollinen matalan kynnyksen kulttuuripalveluihin ohjaamisen indikaattori kuntien HYTE-kertomissa
* kuntien hyvinvointikertomukset ja alueellinen hyvinvointikertomus
* kulttuurin TEAviisarin indikaattorit
* kulttuuri ja kulttuurihyvinvointi osaksi elintapaohjauksen palvelutarjotinta
* Ryhmä on toiminnassa
* Ymmärrys kulttuurihyvinvoinnista ja sen vaikutuksista on laajempi maakunnassa --> ymmärryksen laajentaminen siitä, miten kult., luonto ja elinympäristö tukevat hyvinvointia
* Kulttuuri vahvemmin osana kuntien hyvinvointikertomuksia

Maakunnallinen kulttuurihyvinvoinnin alatyöryhmä, Varavoimaa-verkosto

Turun kaupunki

Kulttuurin TEAviisarin indikaattorit

Kulttuuritoimikunnan jäsenet

Valitaan kokousasioiden joukosta viestintäkärjet, joista viestitään.
* Some-päivitysten leviäminen yms.
* Oleellisen ja ajankohtaisen tiedon levittäminen toiminnasta

Kuntaliitto, CUPORE

* Käytössä sähköinen alusta, josta saatavilla vertailtavissa olevaa tietoa kuntien kulttuuritoiminnasta ja resursseista (mahdollisuus hakea maakunta-/kuntatasolla)

Turun museokeskus / Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo

* museoiden toimintamallien ja palveluiden kehittäminen ilmastoystävällisempään suuntaan
* toteutettujen ilmastotoimien määrä ja laatu
* hankeviestinnän kattavuus ja mediaosumat
* osaamisen ja toimintamallien jakaminen laajemman kentän käyttöön

Matkailufoorumien sihteeristö

* Kulttuurinen kestävyys huomioitu osana matkailuelinkeinon kehittämistä
* kulttuurimatkailu ja reitistöt --> yhteistyöverkosto vahvistunut ja synergia tunnistettu

24

26

32

Kulttuuriympäristöryhmä

Väestö voi hyvin. Ainutlaatuisella monimuotoisella luonnolla, elinympäristöllä, aktiivisella elämäntavalla, kulttuurilla ja kulttuuriympäristöllä on vahva rooli asukkaiden hyvinvoinnin, onnellisuuden ja terveyden edistämisessä.

Parannetaan kulttuurin monialaista saavutettavuutta ja tuetaan kuntien kykyä ja osaamista tuottaa, hankkia ja mahdollistaa kulttuuri- ja taidepalveluja.

Tuetaan kunnissa tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä kulttuurin, luonnon ja elinympäristön hyvinvointivaikutusten sekä terveellisten elintapojen ottamiseksi entistä vahvemmin osaksi maakunnan asukkaiden elämää.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietopalustoilla avoimesti saatavilla.

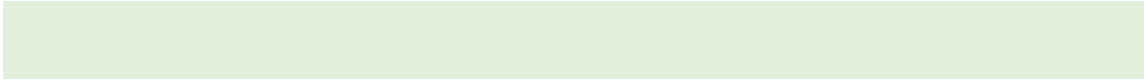
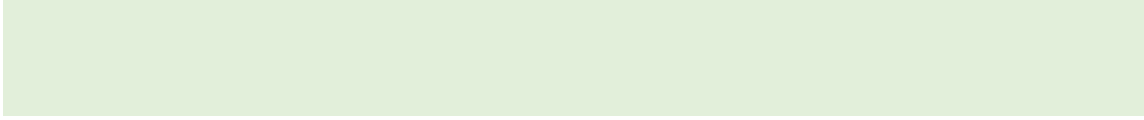
Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
<p>yhteistyö valtakunnallisen alueidenkäytön kehittämiseen, osana liikennejärjestelmätyötä, yhteistyöryhmät kaavoituksessa ja kulttuuriympäristön toimijoiden kanssa</p> <p>yhteistyöryhmät, kaavoituksen välineistö, tukimuodot kulttuuriperinnön vaalimiseen</p>		

viestintä, tietokantojen ylläpito (avoindata)

Vastuutoimijat

Onnistumisen indikaattoreita

Liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantaryhmä

Kaupungit ja maaseudut toimivat tasapainoisesti rinnakkain ja kehittyvät omista lähtökohdistaan käsin.

- 10 Tehdään Varsinais-Suomesta monipaikkaisuuden edelläkävijä, jossa on myös saaris-tossa ja maaseuduilla hyvä digitaalisten ja liikkumisen yhteyksien saatavuus.

Sujuvat liikkumISRatkaisut edistävät toimivaa ja kestävää arkea koko maakunnassa.

- 11 Kehitetään maakunnan laajuinen joukkoliikennejärjestelmä, joka muodostuu seudullisista ratkaisuista ja eri liikennemuotojen solmupisteistä.

- 12 Edistetään ja kokeillaan uusia kestäviä liikkumisen tapoja ja logistiikan ratkaisuja.

- 13 Huolehditaan, että maakunnassa ja maakunnasta liikkuminen on sujuvaa.

- 14 Parannetaan pyöräliikenteen yhteyksiä ja edellytyksiä koko maakunnassa.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietotalustoilla avoimesti saatavilla.

- 32 Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
Liikennejärjestelmätön ja kaavoituksen työkaluilla	Liikennejärjestelmätyö on jatkuvaa, maakuntakaavan päivityksen alustava aikataulu 2023 alkaen	V-S liitto, kunnat, ELY
Jatkuva liikennejärjestelmätyö, EU-rahoitteisen Scale Up -hankkeen selvitykset	Liikennejärjestelmätyö jatkuvaa, Scale Up -hankkeen toimenpiteet 2022-2025	V-S liitto, kunnat, ELY, joukkoliikenneviranomaiset
Jatkuva liikennejärjestelmätyö ja liikkumisen ohjauksen toiminta	Jatkuvaa	V-S liitto, kunnat, ELY, joukkoliikenneviranomaiset, kuljetus- ja logistiikka-alan yritykset, satamat
Liikennejärjestelmätyö. Maakuntien välisten junayhteyksien ja maakunnan joukkoliikenteen kehittäminen. Tie- ja katuverkon ylläpito ja kehittäminen. Edunvalvonta.	Jatkuvaa	V-S liitto, kunnat, ELY, joukkoliikenneviranomaiset, Tunnin juna -hankeyhtiö
Liikennejärjestelmäsuunnitelmien ja MAL-sopimuksen toimenpiteet	Liikennejärjestelmäsuunnitelmissa ja MAL-sopimuksessa esitetyn aikataulun mukaisesti	V-S liitto, ELY, kunnat, yritykset, kiinteistöyhtiöt
Liikennejärjestelmäsuunnitelmien ja MAL-sopimuksen seuranta kehittämällä Lounaistiedossa	Jatkuvaa	V-S liitto, Lounaistieto, ELY, Turun kaupunki

Vastuutoimijat

Onnistumisen indikaattoreita

V-S liitto, kunnat, ELY

V-S liitto, kunnat, ELY

V-S liitto, kunnat, ELY

V-S liitto, kunnat, ELY, joukkoliikenneviranomaiset,
Tunnin juna -hankeyhtiö

V-S liitto, ELY, kunnat, yritykset, kiinteistöyhtiöt

V-S liitto, Lounaistieto, ELY, Turun kaupunki

Lääke- ja terveysteknologiaryhmä

Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi. Jatkuvaa oppimista ja elämäkokemusta arvostetaan.

23 Muodostetaan oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä edistäviä ekosysteemejä.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietopalustoilla avoimesti saatavilla.

31 Jaetaan avointa tietoa ja panostetaan sen hyödyntämiseen, parannetaan datan yhteentoimivuutta ja suositaan avoimen lähdekoodin ratkaisuja.

Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.

- 33 Laaditaan maakunnallinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyön tiekartta, joka tuo yritykset, korkeakoulut ja julkisen sektorin yhteen.
- 34 Rakennetaan kokeilualustoja lupaaville uusille ideoille ja innovaatioille erityisesti lääke- ja terveysteknologian, sinisen talouden ja ruokaketjujen aloilla.

Korkean tuottavuuden työ ja yrittäjyys lisääntyvät koko maakunnassa muun muassa digitaalisten palvelujen ja infrastruktuurin sekä vahvan digiosaamisen avulla.

- 36 Tehdään Varsinais-Suomesta maan yrittäjämönteisin maakunta: kutsutaan yritykset kehittämistoimenpiteisiin mukaan ja tuetaan yhteistyötä yritysten, kuntien ja kehitysyhtiöiden välillä.

Talous ja elinkeinot kasvavat ja menestymme globaaleilla markkinoilla olemalla kansainvälinen ja avoin maakunta.

- 37 Tehdään maakunnan elinkeinot ja osaaminen tutuiksi kansainvälisissä medioissa ja areenoilla.

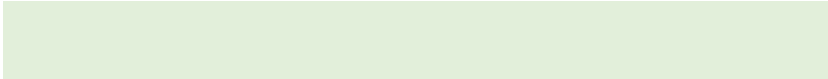
Maakunta houkuttelee yhä enemmän osaajia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

40 Ennakoidaan kärkitoimialojen osaamistarpeet ja kehitetään osaavan työvoiman saatavuutta.

ÄE-tarkennus (lääke- ja terveysteknologia)

Kasvatetaan datakyvykkyyttä ja sen hyödyntämistä terveysalalla. Osallistutaan hankkeisiin, joissa luodaan eurooppalaiset periaatteet terveys- ja hyvinvointidatan hyötykäyttöön

Kehitetään sote-tietojen toissijaista hyödyntämistä ja panostetaan kansainväliseen yhteistyöhön datainten-siivisessä tutkimuksessa ja kehityksessä kansallisten tavoitteiden mukaisesti

Sektoreiden välisen keskustelun, yhteisen tilannekuvan ja EDP-prosessin vahvistaminen HealthTurku -yhteistyön kontekstissa

Uusien yhteistyöalustojen – kuten kansallinen Lääkekehityskeskus ja terveysalan European Digital Innovation Hub, EDIH:n – saaminen alueelle

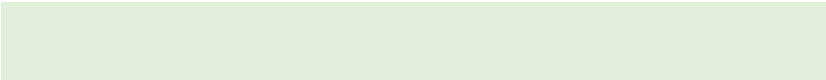
HealthTurku-palvelukokonaisuuden, sektorin toimijoiden, innovaatioiden ja uusien toimijakeskittymien tunnettuuden ja edunvalvontayhteistyön vahvistaminen entisestään yhteistä näkyvyyttä lisäämällä. Alueellisen tuen ohjaaminen uusille aloittaville yrityksille

Testialustatoiminnan toimintavalmiuksien eli kypsyyden kasvattaminen, sekä muun muassa alueen edelläkävijyyden säilyttäminen synteettiseen mutta oikean kaltaiseen terveysdataan liittyvän kehitystyön osalta

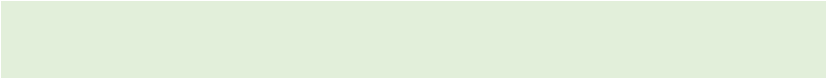
Kehitetään sote-tietojen toissijaista hyödyntämistä ja panostetaan kansainväliseen yhteistyöhön datainten-siivisessä tutkimuksessa ja kehityksessä kansallisten tavoitteiden mukaisesti

Uusien yhteistyöalustojen – kuten kansallinen Lääkekehityskeskus ja terveysalan European Digital Innovation Hub, EDIH:n – saaminen alueelle

Kansainvälisen näkyvyyden, kumppanuuksien ja hankeyhteistyön lisääminen muun muassa S3-alustoilla ja muissa relevanteissa verkostoissa, sekä olemassa olevien ja potentiaalisten alueiden välisen arvoketjujen tunnistaminen

Sektoreiden välisen keskustelun, yhteisen tilannekuvan ja EDP-prosessin vahvistaminen HealthTurku -yhteistyön kontekstissa

Alueella toimivien merkittävien yhteistyöalustojen ja verkostojen toiminnan tukeminen, esimerkkinä Turussa sijaitseva ERIC Euro Biolumaging -verkoston pääkonttori

Kansainvälisen näkyvyyden, kumppanuuksien ja hankeyhteistyön lisääminen muun muassa S3-alustoilla ja muissa relevanteissa verkostoissa, sekä olemassa olevien ja potentiaalisten alueiden välisten arvoketjujen tunnistaminen

Ennakoivan ajattelun ja työskentelytapojen vahvistaminen muun muassa Varsinais-Suomen Ennakointiakatemian ympäristössä ja -metodeja hyödyntäen

Miten?	Milloin?
Perustetaan lääke- ja terveysteknologia-alan innovaatiohub varsinaissuomalaisen yritysten ja oppilaitosten kesken.	2022-2025
Hyödynnetään sairaalalaivayhteistyön mallia ja luodaan vastaavan kaltaisia, alueen eri kärkialat yhdistäviä projekteja.	2022-2025
Perustetaan synteettiseen dataan perustuva terveysteknologian ekosysteemi. Käynnistetään keskustelut ja haetaan ekosysteemille rahoitusta.	2022-2025
Panostetaan rahoitushakuja ennakoivaan työhön, jotta voidaan vaikuttaa hakujen sisältöön ja aloittaa itse hakemuksen valmistelu ajoissa.	Jatkuvaa
	2022-2025
Kasvatetaan datakvykyä ja sen hyödyntämistä terveysalalla.	
Kehitetään sote-tietojen toissijaista hyödyntämistä ja panostetaan kansainväliseen yhteistyöhön dataintensiivisessä tutkimuksessa ja kehityksessä kansallisten tavoitteiden mukaisesti.	2022-2025
Osallistutaan hankkeisiin, joissa luodaan eurooppalaiset periaatteet terveys- ja hyvinvointidatan hyötykäyttöön.	Jatkuvaa

Jatkuvaa

Lisätään tietoa ja ymmärrystä kuvadatan hyödyntämisen mahdollisuuksista varsinaissuomalaisissa yrityksissä.

Osallistutaan aktiivisesti TKI-tiekarttatyöhön kun se käynnistyy ja huolehditaan, että tiekartta tukee yhteistyöalustojemme tavoitteita.

2022-2025

Vaikutetaan siihen, että hyvinvointialueille kuuluu myös TKI-toimintaa. Tuetaan myös yliopistollisen sote-keskuksen toimintaa.

Vahvistetaan sektoreiden välistä keskustelua, innovaatioyhteistyön tukea ja yhteistä tilannekuvaa (=EDP-prosessia) HealthTurku -yhteistyön kontekstissa.

Jatkuvaa

Käynnistetään uusi, synteettisen datan testialusta.

2022-2025

Kootaan olemassa olevat testialustat ja palvelut TERTTU-kanavaan ja vähennetään palvelujen sirpaloituminen. Selvitetään mahdollisuuksia laajentaa TERTTU-toimintaa maakunnan ulkopuolelle.

2022-2025

Lisätään testialustatoiminnan toimintavalmiuksia eli kasvatetaan olemassa olevien testialustojen kypsyttä, ja vahvistetaan alueen edelläkävijyyttä synteettisen mutta oikean kaltaisen terveystietojen kehitystyön osalta.

Jatkuvaa

Haetaan rohkeasti uusia testialustoja alueelle (kuten terveysalan European Digital Innovation Hub, EDIH).

2022-2025

Vaikutetaan siihen, että hyvinvointialueiden viestintä yrityksille on hyvää ja ajantasaista: strategisista päätöksistä tiedotetaan vaikuttavasti ja päätöksiä hyödynnetään tehokkaasti yritysrajoissa.

2022-2025

Vahvistetaan sektoreiden välistä keskustelua, innovaatioiminnan tukea ja yhteistä tilannekuvaa (=EDP-prosessia) HealthTurku -yhteistyön kontekstissa erityisesti yritysten näkökulmasta.

Jatkuvaa

HealthTurku-palvelukokonaisuuden, sektorin toimijoiden, innovaatioiden ja uusien toimijakeskittymien tunnettuuden ja edunvalvontayhteistyön vahvistaminen entisestään yhteistä näkyvyyttä lisäämällä.

Jatkuvaa

Alueellisen tuen ohjaaminen uusille aloittaville yrityksille.

Jatkuvaa

Haetaan aktiivisesti vaikuttajarooleja kansainvälisistä verkostoista.

Jatkuvaa

Kootaan yhteistä (digitaalista) materiaalia, jota voidaan hyödyntää kansainvälisissä tilaisuuksissa ja maakunnan markkinoinnissa niin tutkimuskonferensseissa kuin yrityksillekin.	2022-2025
Tuodaan yhdessä vahvasti esille InFlames-lippulaivahanketta ja sen toimintoja	2022-2025
Tuetaan alueella toimivien merkittävien yhteistyöalustojen ja verkostojen toimintaa.	Jatkuvaa
Lisätään kansainvälistä näkyvyyttä, kumppanuuksia ja hankeyhteistyötä muun muassa S3-alustoilla ja muissa relevanteissa verkostoissa. Haetaan alueelle isoja kansainvälisiä tapahtumia.	Jatkuvaa
Tunnistetaan olemassa olevia ja potentiaalisia alueiden välisten arvoketjuja.	Jatkuvaa

Ennakoivan ajattelun ja työskentelytapojen vahvistaminen muun muassa Varsinais-Suomen Ennakointiakatemia-ympäristöä ja -metodeja hyödyntäen 2022-2025

Keskeiset toimijat	Vastuutoimijat
--------------------	----------------

TY, Bayer, TScP, ÅA, AMK, Perkin Elmer, Orion, kansallinen lääkekehityskeskus, Euro-Biomed ERIC, Turun kaupunki, Varsinais-Suomen liitto Yliopistot, korkeakoulut, yritykset	TY, Bayer ja TSP TcSP ja kampusorganisaatiot (erityisesti Terveystieteiden keskus)
--	---

Yliopistot, korkeakoulut, yritykset	TScP ja Auria Tietopalvelu, Turku AMK
-------------------------------------	---------------------------------------

Yliopistot, korkeakoulut, Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimisto, Varsinais-Suomen liitto	Yliopistot, korkeakoulut
--	--------------------------

VS hyvinvointialue, yliopistot, TScP, Turku Biomed, Turku AMK	Yliopistot ja korkeakoulut, TScP
---	----------------------------------

VS hyvinvointialue, Euro-Biomed, PET-keskus	Yliopistot ja korkeakoulut, VS hyvinvointialue
---	--

VS hyvinvointialue, TScP, SCANBALT	TScP
------------------------------------	------

VS lääke- ja
terveysteknologiaryhmä,
Health Turku, kansallinen
lääkekehityskeskus, VS
hyvinvointialue, Varsinais-
Suomen liitto
TY, ÅA, Turku AMK, TScP,
VSSH, VS hyvinvointialue

VS lääke- ja terveysteknologiaryhmä

VS hyvinvointialue

HealthTurku, VS lääke- ja
terveysteknologiaryhmä

VS liitto, TScP

Auria tietopalvelu,
Terveyskampus Turku

TY

EDIH-konsortio,
Terveyskampus Turku

Terveyskampus Turku

Yliopistot ja korkeakoulut

Auria tietopalvelu, Terveyskampus Turku

TScP, Euro-BioImaging

TScP

Tulevaisuuden tutkimuksen ja VS hyvinvointialue
osaamisen neuvottelukunta
(VS hyvinvointialue), Turun
kauppakamari

HealthTurku, VS lääke- ja
terveysteknologiaryhmä

VS liitto, TScP

Yritykset, korkeakoulut,
yliopistot, Varsinais-Suomen
liitto

TScP

Varsinais-Suomen ELY-keskus, TScP
Varsinais-Suomen liitto

Kaikki toimijat

Kaikki toimijat

TScP, Terveyskampus Turku TScP, Terveyskampus Turku

Immunologiakeskus TY InFlames-hanke

Euro-Biolmaging, EDIH,
Terveyskampus Turku Kaikki toimijat

Kaikki toimijat Kaikki toimijat

Yritykset, korkeakoulut ja
yliopistot, Varsinais-Suomen
liitto TScP

TY, ÅA, Turku AMK, Novia, VS VS Ennakointiakatemia, VS lääke- ja
hyvinvointialue, VS terveysteknologiaryhmä
Ennakointiakatemian
työryhmä

Onnistumisen indikaattoreita

Rahoitushakemus saadaan laadittua
Hub on toiminnassa

Uusia projekteja on valmistelussa ja
käynnistynyt.

Ekosysteemille on haettu / saatu rahoitusta.
Uusi synteettisen data ekosysteemi on
perustettu.

Uusien rahoitettujen projektien määrä.
Maakunnan tavoitteet on tuotu esiin hakujen
valmistelussa.

Hyödynnetään Hyvinvointi- ja terveysdatan
kansallista innovaatioekosysteemin HYTKI-
verkostoa aktiivisesti.

Uuden EDIHn saaminen alueelle.

Ollaan mukana Horizon missioissa ja saadaan
alueelle uusia hankkeita.

Muodostetaan uusi Data Engineer koulutus
(keskittyy terveysdataan).

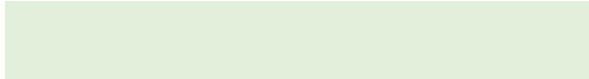
Hyvinvointialueella on toimivat TKI-palvelut ja
tutkimuspalvelut.

Ollaan mukana Horizon missioissa ja saadan
alueelle uusia hankkeita.

On valmisteilla ja käynnissä aiheeseen liittyviä
hankkeita.

CAIDX-hanke toteutuu suunnitellusti.

Pix4Business-hanke toteutuu suunnitellusti.
Muodostetaan yksityisyyden säilyttävä
synteettisen kuvadatan pooli yritysten käyttöön

Valmistunut TKI-tiekartta
Lääke- ja terveysteknologia-alan tarpeet on
huomioitu tiekartassa.

VS hyvinvointialue ja sen innovaatiokeskus
tekevät laadukasta TKI-työtä.
Testialustat on perustettu tarvelähtöiseen
käyttöön.

Varsinais-Suomessa EDP-prosessi toimii.

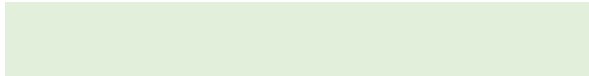
Uusi synteettisen datan testialusta on
käynnistetty.

Testialustat ja palvelut on löydettävissä yhdestä paikasta.

Varsinais-Suomessa käynnistynyt uusi terveysalan EDIH-toiminta.

Varsinais-Suomessa toimii tuloksekkaita testialustoja, erityisesti synteettisen data osalta.

Varsinais-Suomeen on perustettu uusia testialustoja.

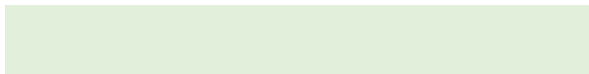

Yritykset saavat ajantasaista tietoa hyvinvointialueiden päätöksistä. Yritykset osallistuvat päätösten valmisteluun.

Varsinais-Suomessa EDP-prosessi toimii.

Health Turku tunnistetaan ja mainitaan vaikuttavana yhteistyökumppanina

Uusien, perustettujen yritysten määrä kasvaa

Puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tehtävien määrä.
Vaikuttajatehtävien määrä.
Alueelle on saatu merkittäviä tapahtumia ja konferensseja

On valmistunut yhteistä materiaalia, joka on helposti käytettävissä eri tarkoituksissa.

InFlames-timinta toteutuu suunnitellusti.

Yhteistyön kautta syntyy uusia yhteistyöprojekteja.

Uusia hankkeita, anomuksia

Alueelle on saatu rahoitusta mm. EU:n syöpämission kautta.

CAIDX-hanke toteutuu suunnitellusti.

Terveysthuollon materiaalien

kiertotaloushanke toteutuu suunnitellusti (EU-HOSPITAL-LIFE-ENVIRONMENT)

PET-Symposium, ELMI 2022-konferenssi toteutuvat suunnitellusti.

CAIDX-hanke toteutuu suunnitellusti (BSR Interreg)

Terveysthuollon materiaalien

kiertotaloushanke toteutuu suunnitellusti (EU-HOSPITAL-LIFE-ENVIRONMENT)

COSME-ohjelmasta saadut Genera-hanke ja Bioman4R2 -hanke toteutuvat suunnitellusti

Valmistuneet työllistyvät alueelle

Avoimia työpaikkoja saadaan täytettyä

Ryhmillä on hyvä kuva tulevaisuuden trendeistä.

32

Matkailufoorumi

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietopalustoilla avoimesti saatavilla.

Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopuinnassa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.

Tehdään Varsinais-Suomesta kestävän matkailun edelläkävijämaakunta.

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
<p>Varmistetaan tiekarttatyön järjestelmällinen toteuttaminen (vrt. MAKE-alusta) sekä asukkaiden kuuleminen matkailun kehittämistoimia edistettäessä (esim. kaavoitusten yhteydessä). Toteuttaminen edellyttää toimivaa viestintäsuunnitelmaa ja resursseja, paikallisuuden huomioimista ja viestinnän toteutusta osana kestävä matkailun toteutusta (läpileikkaavuus).</p> <p>Tiekartan kärkiteemat kuten saaristo ja rannikko, luonto- ja ruokateemat sekä kaupunkikulttuuri ja historiateemat muodostavat viestintätyön perustan. Sisältää elinkeinoviestinnän esimerkiksi kehittäjäorganisaatioiden ja Visit Turku Archipelago Oy:n kautta. Huomioidaan myös laajempi ekosysteemiajattelu eli miten rajapinnat muiden alojen kanssa huomioidaan (laajempi elinkeinonäkökulma)</p>	<p>Jatkuva</p>	<p>Kunnat ja kehittäjäorganisaatiot</p>

Toteutetaan matkailuelinkeinon tiekarttatyö painottaen kestävä matkailun näkökulmaa ja varmistamalla digitaalinen on-line saavutettavuus alueen yrityksille sekä luomalla tiedolla johtamisen mallit ja käytänteet sekä matkailun kehittäjien että yritysten käyttöön käytössä olevien resurssien puitteissa. **Varmistetaan että tiekartan kärkiteemat kuten saaristo ja rannikko, luontoteema- ja ruokateemat sekä kaupunkikulttuuri ja historiateemat huomioidaan työssä vahvasti. Lisäksi alueellisen omaleimaisuuden korostaminen, saavutettavuuden kehittäminen ja ympärivuotisen matkailun kehittäminen ovat osa tavoiteasetantaa.** Mahdollistetaan lisäksi Visit Turku Archipelago Oy:n toimintamahdollisuudet sekä vahvistetaan niitä erityisesti liittyen alueen markkinointiin ja saavutettavuuteen.

Jatkuva

Toimialan yritykset ja kehittäjäorganisaatiot

Vastuutoimijat**Onnistumisen indikaattoreita**

Tiekarttatyön johtoryhmä ja Visit Turku
Archipelago Oy

Tiekarttatyön tulosten arviointi ja
tiekartan indikaattorit sekä viestinnän
indikaattorit. Tavoitteena myös
sektoreiden välinen
sidosryhmäanalyysi erilaisten
yhteyksien selvittämiseksi.

Tiekarttatyön johtoryhmä ja Visit Turku
Archipelago Oy

Tiekarttatyön tulosten arviointi ja
tiekartan indikaattorit (mm. STF-
sertifikaatit). Hyödynnetään
maakunnallisia
hiilineutraaliustavoitteita työssä
(huom: Visit Finland/Glasgow
ilmastojulistus).

*Hiilineutraali Turku tehdään
yhdessä! Vuonna 2029
Varsinais-Suomen tavoitteena on
hiilineutraalius vuoteen 2035
mnessä. Tämä tarkoittaa päästöjen
80% vähennystä vuoden 2005 tasosta
sekä lisäksi hiilen sidonnan lisäämistä
ja hiilinielujen kasvattamista.*

*Lisäksi alatavoitteena on mm., että
Varsinais-Suomen liikenteen päästöt
ovat puolittuneet vuoteen 2030
mnessä vuoden 2005 tasosta*

**Varsinais-Suomen ilmastovision
2035:**

*Hiilineutraali Varsinais-Suomi on
elinvoimainen maakunta, jossa on
ennakkoluulottomasti kehitetty ja
otettu käyttöön ilmastokestäviä
ratkaisuja luottaen osaamiseen,
yhteistyöhön ja yhteiseen vastuuseen.*

*Ilmastotyö tukee kuntien ja yritysten
elinvoimaisuutta ja asukkaiden
elämänlaatua.*

[Varsinais-Suomen ilmastotiekartta
2030 | Ympäristö NYT
\(ymparistonyt.fi\)](#)

1

23

33

34

37

38

40

Merialan asiantuntijaryhmä

Maakunnan kilpailupotentiaali ja innovaatiokyvykyys moninkertaistuu, kun korkeakoulujen, toisen asteen oppilaitosten, yritysten, julkisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö synnyttää ratkaisuja globaaleihin ympäristöhaasteisiin.

Tuodaan vihreän siirtymän innovaattorit ja sijoittajat yhteen kokeilemaan uusia toimintamalleja ja -tapoja ja etsimään avauksia yhteistyölle.

Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi. Jatkuvaa oppimista ja elämäkokemusta arvostetaan.

Muodostetaan oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä edistäviä ekosysteemejä.

Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.

Laaditaan maakunnallinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyön tiekartta, joka tuo yritykset, korkeakoulut ja julkisen sektorin yhteen.

Rakennetaan kokeilualustoja lupaaville uusille ideoille ja innovaatioille erityisesti lääke- ja terveysteknologian, sinisen talouden ja ruokaketjujen aloilla.

Talous ja elinkeinot kasvavat ja menestymme globaaleilla markkinoilla olemalla kansainvälinen ja avoin maakunta.

Tehdään maakunnan elinkeinot ja osaaminen tutuiksi kansainvälisissä medioissa ja areenoilla.

Luodaan kansainvälistyviä yrityksiä palveleva konsepti, jossa yhdistetään verkostoituminen, valmennus ja julkiset Team Finland -palvelut.

Maakunta houkuttelee yhä enemmän osaajia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Ennakoidaan kärkitoimialojen osaamistarpeet ja kehitetään osaavan työvoiman saatavuutta.

ÄE-tarkennus (Sininen talous ja uudistuva teollisuus)

Hyödynnetään EU:n tarjoamat uudet rahoitusmahdollisuudet alueen omista vahvuuksista nousevien tavoitteiden toteuttamiseen

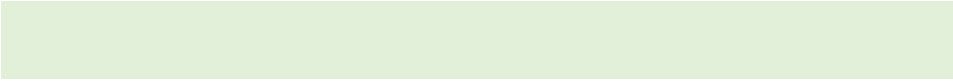
Tuetaan sinisen talouden kärkiyhtiöiden ja pienten kansainvälisten kasvuyritysten yhteistyötä sekä niiden verkottumista korkeakoulujen kanssa

Tehdään Teknologiakampus Turusta vahva ja laa- ja -alainen tekniikan osaamiskeskittymä, joka edistää Lounais-Suomen kilpailukykyä sekä alueen yritysten kehittymistä

Tuetaan sinisen talouden kärkiyhtiöiden ja pienten kansainvälisten kasvuyritysten yhteistyötä sekä niiden verkottumista korkeakoulujen kanssa

Tehdään Teknologiakampus Turusta vahva ja laa- ja -alainen tekniikan osaamiskeskittymä, joka edistää Lounais-Suomen kilpailukykyä sekä alueen yritysten kehittymistä

Tuetaan sinisen talouden kärkiyhtiöiden ja pienten kansainvälisten kasvuyritysten yhteistyötä sekä niiden verkottumista korkeakoulujen kanssa

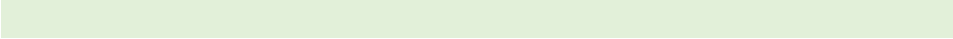

Lisätään kansainvälistä näkyvyyttä, kumppanuutta ja hankeyhteistyötä liittymällä vähintään yhdelle Euroopan unionin älykkään erikoistumisen alustalle

Tehdään monenkeskistä edunvalvontayhteistyötä eu-rooppalaisissa merialan järjestöissä ja yhteenliittymissä sekä kahdenvälistä vahvojen merialueiden eurooppa-laista verkostoyhteistyötä

Tuetaan sinisen talouden kärkiyhtiöiden ja pienten kansainvälisten kasvuyritysten yhteistyötä sekä niiden verkottumista korkeakoulujen kanssa

Hyödynnetään EU:n tarjoamat uudet rahoitusmahdollisuudet alueen omista vahvuuksista nousevien tavoitteiden toteuttamiseen

Vahvistetaan ennakoivaa ajattelua ja työskentelytapoja mm. Ennakointiakatemia-ympäristöä ja -metodeja hyödyntäen

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
<p>Hyödynnetään paremmin EU:n rahoitusmahdollisuuksia PK-yrityksille. Toteutetaan yksityisten sijoittajien kanssa tehtäviä kokeiluja.</p>		<p>Korkeakoulut, Science Park/TBR, V-S ELY-keskus, V-S liitto, yritykset</p>
<p>Merikartta-ekosysteemi</p>	<p>Käynnissä, tarvitsee jatkorahoituksen.</p>	<p>TScP, TuAMK, yritykset</p>
<p>Luodaan oppilaitosten ja yritysten edustajista koostuvia temaattisia ryhmiä</p>		<p>Merialaan liittyvät oppilaitokset, alueen meriklusteriyritykset</p>
<p>Teknologiakampus tekee jo tätä, mutta ehkä nyt toiminta on vielä paljon opetusyhteistyössä. Lisätään yritysyhteistyötä.</p>		<p>Teknologiakampus, yritykset, Turun kaupunki</p>
<p>Luodaan keskeisistä toimijoista koostuva ryhmä, joka aloittaa tiekartan laatimisen</p>		<p>Korkeakoulut, Science Park/TBR, V-S ELY-keskus, V-S liitto, yritykset</p>
<p>SafeSea testialusta</p>	<p>hakemus jätetään 13.6.2022, ohjelma käynnistyy 2023 alussa ja kestää 2v.</p>	<p>TuAMK, Novia, TScP, FIP-S2, smart shipping solutions yritykset</p>
<p>Kootaan kunkin teeman alle työryhmä, joka alkaa työstää ideoita eteenpäin</p>		<p>Korkeakoulut, Science Park/TBR ja yritykset</p>

Kärkialavideot ja Invest In materiaalit ja niiden tuotto sekä 2022 H2 päivitysprosessi määritelty

TScP, korkeakoulut ja yritykset sekä alueen kunnat

Osallistuminen messutapahtumiin ja näkyvyys sähköisissä ja painetuissa medioissa

Kunnalliset ja maakunnalliset toimijat, V-S ELY-keskus, korkeakoulut, muut oppilaitokset, yritykset

Kärkialavideot ja Invest In materiaalit ja niiden tuotto sekä 2022 H2 päivitysprosessi määritelty

TScP, korkeakoulut ja yritykset sekä alueen kunnat

Osallistuminen messutapahtumiin ja näkyvyys sähköisissä ja painetuissa medioissa

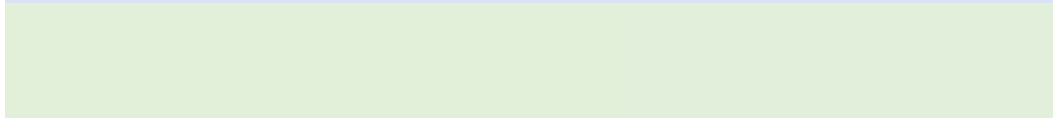
Kunnalliset ja maakunnalliset toimijat, V-S ELY-keskus, korkeakoulut, muut oppilaitokset, yritykset

Sähköautomaatiokouluksien ramp up. Vetyteknologian osaamisen ja koulutuspakettien luominen

Käynnistetään yhteistyöprojekti tavoitteiden saavuttamiseksi

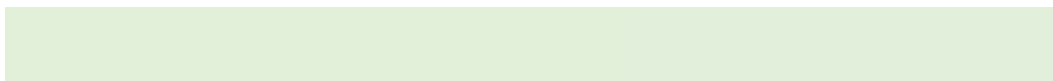
V-S ELY-keskus, V-S liitto, Science Park/TBR, korkeakoulut, yritykset, Meriteollisuus ry, Ennakointiakatemia

Vastuutoimijat	Onnistumisen indikaattoreita
----------------	------------------------------

Uudet innovaatiot. Saatu rahoitus

Korkeakoulut, Science Park/TBR, V-S ELY-keskus, V-S liitto Uusia toimintamalleja on testattu yrityksissä

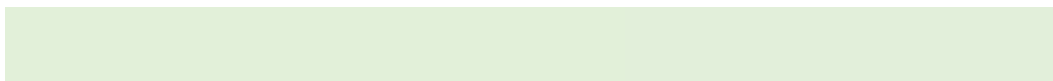

TScP. TuAMK

Osaajapula helpottanut, kun yritykset tukevat koulutuksen suuntautumista työ- ja harjoittelupaikkoja tarjoamalla

Turun yliopisto, Turun AMK, Novia ja keskesimmät veturiyritykset

Oppilaitosten ja yritysten välille on syntynyt yhteistyöverkostoja ja konkreettisia hankkeita

Joko korkeakoulutason toimija/t tai Science Park tai V-S ELY-keskus tai V-S liitto tai niiden kombinaatio

Yhteisesti hyväksytty ja julkistettu tiekartta

TuAMK, TScP

testialusta kansainvälisesti tunnustettu. Ensimmäiset verifiointitestit tehty 2024 ensimmäiset validointitestit tehty 2025

Korkeakoulut, Science Park/TBR ja yritykset

Uusia innovaatioita on kehitetty ja testattu

TScP

V-S liitto ja V-S ELY-keskus, Science Park/TBR,
kunnat ja kaupungit

Medianäkyvyys

TScP

V-S liitto ja V-S ELY-keskus, Science Park/TBR,
kunnat ja kaupungit

Medianäkyvyys

V-S ELY-keskus, V-S liitto, Science Park/TBR,
korkeakoulut, veturiyritykset

Työvoimapulasta kärsivien yritysten
tilanne on helpottunut

Metsäohjelman toimeenpanoryhmä

Maakunnan kilpailupotentiaali ja innovaatiokyvykyys moninkertaistuvat, kun korkeakoulujen, toisen asteen oppilaitosten, yritysten, julkisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö synnyttää ratkaisuja globaaleihin ympäristöhaasteisiin.

- 1 Innovaattorit ja sijoittajat : Tuodaan vihreän siirtymän innovaattorit ja sijoittajat yhteen kokeilemaan uusia toimintamalleja ja -tapoja ja etsimään avauksia yhteistyölle.
- 2 Ratkaisujen demonstraatiokohteet : Toteutetaan pilotointi- ja demonstraatiokohteita, joilla edistetään alueen ympäristö- ja ilmastohaasteiden ratkaisujen kaupallistamista ja levittämistä.

Bio- ja kiertotalous on kannattavaa liiketoimintaa. Uudet bio- ja kiertotalouden toimialamme sekä hiilineutraali energiajärjestelmä ovat vankassa asemassa maakunnan elinkeinorakenteessa.

- 3 Vauhditetaan kiertotalous- ja vähähiilisyysratkaisuja julkisten hankintojen avulla.
- 4 Perustetaan kuntien kanssa yhteistyössä paikallisia ja alueellisia bio- ja kiertotalousekosysteemejä.
- 5 Rakennetaan hiilineutraalia energiajärjestelmää Varsinais-Suomen ilmastotiekartan mukaisesti.

Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävin maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.

8 Tehdään varsinaissuomalaisesta ympäristövastuullisesti tuotetusta ruoasta vahva brändi.

Sujuvat liikkumISRatkaisut edistävät toimivaa ja kestävää arkea koko maakunnassa.

12 Edistetään ja kokeillaan uusia kestäviä liikkumisen tapoja ja logistiikan ratkaisuja.

Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi. Jatkuvaa oppimista ja elämäkokemusta arvostetaan.

21 Varmistetaan mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen.

22 Vahvistetaan ja rakennetaan lisää suoria rekrytointikanavia ja työharjoittelumalleja oppilaitosten ja yritysten välille.

23 Muodostetaan oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä edistäviä ekosysteemejä.

Väestö voi hyvin. Ainutlaatuisella monimuotoisella luonnolla, elinympäristöllä, aktiivisella elämäntavalla, kulttuurilla ja kulttuuriympäristöllä on vahva rooli asukkaiden hyvinvoinnin, onnellisuuden ja terveyden edistämisessä.

26 Tuetaan kunnissa tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä kulttuurin, luonnon ja elinympäristön hyvinvointivaikutusten sekä terveellisten elintapojen ottamiseksi entistä vahvemmin osaksi maakunnan asukkaiden elämää.

Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.

34 Rakennetaan kokeilualustoja lupaaville uusille ideoille ja innovaatioille erityisesti lääke- ja terveysteknologian, sinisen talouden ja ruokaketjujen aloilla.

Talous ja elinkeinot kasvavat ja menestymme globaaleilla markkinoilla olemalla kansainvälinen ja avoin maakunta.

37 Tehdään maakunnan elinkeinot ja osaaminen tutuiksi kansainvälisissä medioissa ja areenoilla.

38 Luodaan kansainvälistyviä yrityksiä palveleva konsepti, jossa yhdistetään verkostoituminen, valmennus ja julkiset Team Finland -palvelut.

Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopusoinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.

42 Otetaan käyttöön ja etsitään keinoja, joilla luonnon monimuotoisuutta parannetaan yritysten ja kuntien vastuullisuus- ja kestävyystavoitteiden kautta.

43 Tehdään Varsinais-Suomesta kestävä matkailun edelläkävijämaakunta.

44 Kunnat, valtio ja maanomistajat toteuttavat yhdessä luonnon monimuotoisuutta lisääviä toimenpiteitä ja perustavat riittävän kattavan suojelu- sekä viherrakenne-verkoston.

Miten?	Milloin?
<p>Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimenpiteet: Lisätään tietoa uusista puupohjaisista tuotteista, edistetään uusiutuvien materiaalien hyödyntämistä ja käyttöä (mm. pakkaukset) ja tuetaan alan yritysten tuotekehitystä, teollisia valmistusprosesseja, uusien liiketoimintamallien kehittämistä ja verkostojen luomista</p>	<p>Vuosina 2021-2025</p>
<p>Toteutetaan turvemaiden vesiensuojelua ja -hallintaa edistäviä pilotti- ja demonstraatiokohteita: peitteinen metsänkasvatus, metsitys, erilaistet patoratkaisut, kosteikot ja kaksitasouomat. Esimerkkikohteet toteutetaan Eurajoen vesistöalueen kuntien mailla. (HUOM. Kaupallinen näkökulma puuttuu).</p>	<p>Vuosina 2022-2024</p>
<p>Edistetään puurakentamista ja puun käyttöä julkisessa rakentamisessa. Toteutetaan markkinavuoropuhelua kuntien ja yritysten kesken osana julkisia rakentamisen hankintaprosesseja. Lisätään tietoa puurakentamisen mahdollisuuksista ja eduista.</p>	<p>Vuosina 2021-2023</p>
<p>Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimenpide: Tuetaan metsä- ja sahatöiden sivuvirtojen hyödyntämistä ja jatkojalostusta.</p>	<p>Jatkuva työ osana Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimeenpanoa</p>
<p>Korvataan fossiilista energiaa puupohjaisella energialla. Varmistetaan energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta.</p>	<p>Jatkuva työ osana Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimeenpanoa</p>

Edistetään aktiivisesti kasvatettaviin luonnontuotteisiin pohjautuvaa yritystoimintaa ja kehitetään luonnontuotteiden raaka-aineiden hankintaketjuja, keruuta ja logistiikkaa.

Jatkuva työ osana Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimeenpanoa

Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimenpiteet: Edistetään yksityistieverkoston hyvää kuntoa, mikä vähentää polttoaineen kulutusta ja mahdollistaa liikkumisen raskaammalla kalustolla vähentäen liikennettä. Edistäminen tiekuntien osaamista lisäämällä ja päätöksentekoa tukemalla.

Jatkuva työ osana Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimeenpanoa

Tarjotaan metsänomistajille ja metsäalan ammattilaisille runsaasti koulutusta: webinaareja, luokkakoulutuksia, retkeilyjä, messumatkoja jne. Aiheina laajasti metsän- ja luonnonhoito, luonnontuotteet, suojelumahdollisuudet, luontomatkailu, virkistyskäyttö ym.

Jatkuva työ

Lisätään metsäalan TET-harjoittelumahdollisuuksia. Tavoitteena lisätä hakeutumista metsäalan koulutukseen ja edistää osaavan työvoiman saatavuutta jatkossa metsäalalle.

Jatkuva työ osana Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimeenpanoa

Edistetään nuorten hakeutumista metsä- ja luontoalan opintoihin vastaamaan alueen yritysten tulevaisuuden työvoimatarpeeseen

Vuosina 2022-2024

Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimenpide: Edistetään metsien terveys- ja hyvinvointivaikutusten tuotteistamista ja niihin liittyvää tiedonvälitystä.

Jatkuva työ osana Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimeenpanoa

Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimenpide: Pidetään aktiivisesti yhteyttä Suomen edustajiin Euroopan parlamentissa. Järjestetään tapaamisia ja pidetään yhteyttä alueen meppien kanssa. Viestitään ajankohtaisista metsäalan näkökulmista alueen mepeille.

Jatkuva työ osana Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimeenpanoa

Mahdollinen esitys jatkoon: Järjestetään maakunnan Vuosina 2023-2025 liiton ja metsäalan toimijoiden yhteistyönä kunnille webinaareja, joissa tuodaan esille kuntien erilaisia mahdollisuuksia parantaa luonnon monimuotoisuutta ja toimia esimerkkinä yksityisille metsänomistajille. Lisätään kuntalaisten ja peruskoululaisten mahdollisuuksia osallistua luonnon monimuotoisuuden tilan parantamiseen.

Lounais-Suomen metsäohjelmassa 2021-2025 tavoitteena edistää laadukkaiden, ammattimaisesti toteutettujen luontopalvelujen ja yritystoimintaan soveltuvien alueiden syntymistä ja kehittymistä.

Jatkuva työ osana Lounais-Suomen metsäohjelman 2021-2025 toimeenpanoa

Toteutetaan METSO- ja Helmi-ohjelmia. Otetaan vapaaehtoisen suojelun mahdollisuudet esille metsänomistajien neuvonnassa sekä järjestetään koulutusta ja tietoiskuja aiheesta.

Jatkuva työ alueella

Huomioidaan metsäluonnon monimuotoisuus kaikissa metsänkäsittelyn vaiheissa

Jatkuva työ alueella

Toteutetaan Hyyppäränharjun METSO-yhteistoimintaverkostohanketta.

Vuosina 2020-2022

Haetaan rahoitusta Karvianjoen alueen METSO-yhteistyöverkostohankkeelle.

Vuosina 2022-2024

Keskeiset toimijat	Vastuutoimijat
--------------------	----------------

Korkeakoulut, metsäalan yritykset, sijoittajat

Lounais-Suomen metsäneuvosto/Metsäohjelman toimeenpano

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Pyhäjärvi- Vesikestävä-hanke (hakuprosessi insituutti, Suomen metsäkeskus, Eurajoen vesistöalueen kunnat ja muut metsänomistajat)

käynnissä/ELYjen kestävän vesienhallinnan avustushaku, ei vielä rahoituspäätöstä)

Suomen metsäkeskus, Prizztech Oy, Kaarinan Kehitys Oy, Tampereen yliopisto

Lounais-Suomi rakentuu puusta - hanke (LSPUU)

Kunnat, Suomen metsäkeskus ja muut metsäalan organisaatiot, metsäalan yritykset

Lounais-Suomen metsäneuvosto/Metsäohjelman toimeenpano

Metsäalan yritykset, metsänhoitoyhdistykset, lämpölaitokset, Metsäkeskus

Lounais-Suomen metsäneuvosto/Metsäohjelman toimeenpano

Lounais-Suomen metsäohjelman Metsien
muu käyttö -toimeenpanoryhmä

Lounais-Suomen metsäohjelman
Metsien muu käyttö -
toimeenpanoryhmä

Yksityisteiden tiekunnat, Metsäkeskus,
metsäalan yritykset ja toimijat

Lounais-Suomen metsäohjelman
Metsä-toimeenpanoryhmä. Lounais-
Suomen yksityistiet -hanke (vuosi
2022).

Metsäkeskus, MTK ja
metsänhoitoyhdistykset, Varsinais-Suomen
ELY-keskus ja muut alueen toimijat

Erilaiset kehittämishankkeet

Lounais-Suomen metsäohjelman Metsien
muu käyttö -toimeenpanoryhmä

Hyvinvointia metsän elinkeinoista -
hanke

Suomen metsäkeskus, Ammattiopisto Livia,
WinNova, Suomen 4H-liitto, alueen
metsäalan organisaatiot ja yritykset

Metsämiesten säätiön rahoittama
Tulevaisuuden osaajaksi metsäalalle -
kehittämishanke

Kunnat, metsäalan toimijat ja yritykset

Lounais-Suomen
metsäneuvosto/Metsäohjelman
toimeenpano

Maakunnan metsäalan organisaatiot ja
yritykset yhteistyössä

Lounais-Suomen
metsäneuvosto/Metsäohjelman
toimeenpano

Maakunnan liitto, kunnat, metsäalan
toimijat

Esitys: Maakunnan liitto ja/tai
Valonia

Lounais-Suomen metsäohjelman Metsien
muu käyttö -toimeenpanoryhmä

Lounais-Suomen metsäohjelman
Metsien muu käyttö -
toimeenpanoryhmä

Metsäkeskus,Varsinais-Suomen ELY-keskus, Lounais-Suomen metsäohjelman
metsänhoitoyhdistykset Ympäristö-toimeenpanoryhmä

Metsänomistajat, metsäalan yritykset,
metsäalan toimijat

Valonia, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Monimuotoisuuskeskittymän
Metsähallitus, Suomen metsäkeskus, Tapio luonnonhoitoverkosto -
Hyppäränharju -hanke

Lounais-Suomen metsäohjelman Ympäristö Lounais-Suomen metsäohjelman
-toimeenpanoryhmä Ympäristö -toimeenpanoryhmä

Onnistumisen indikaattoreita

Uusien puupohjaisten tuotteiden syntyminen

Turvemaiden vesiensuojelua ja -hallintaa edistävät peitteinen metsänkasvatus, metsitys, erilaiste patoratkaisut, kosteikot ja kaksitasouomat lisääntyvät hankealueella ja koko Lounais-Suomessa. Metsänomistajat tietävät, miten vesiensuojelu ja -hallinta tulee ottaa huomioon turvemaiden käsittelyssä.

Indikaattorina Lounais-Suomen metsäohjelmasta 2021-2025: Puurakentamisen osuus julkisesta rakentamisesta. Lounais-Suomen metsäohjelmasta tavoitetila vuonna 2025: Vuonna 2025 julkisista rakennuksista puolet on puurunkoisia.

Metsä- ja sahateollisuuden sivuvirrat hyödynnetään tehokkaasti ilmastovaikutukset huomioiden.

Puupohjainen energia korvaa fossiilista energiaa.

Luonnontuotealan yritysten määrä kasvaa alueella

Tavoitetila Lounais-Suomen metsäohjelmasta 2021-2025: Lounais-Suomen yksityistie- ja terminaaliverkosto mahdollistaa ympärivuotisen puuhuollon. Runkotiet ovat kelirikon kestäviä ja sillat kantavat nykykaluston kuormat. Tiekuntien hallinto toimii ja teiden kunnossapidosta huolehditaan. Nykytarpeisiin riittävä tieverkosto varmistetaan teiden peruseräparannuksilla. Metsätiet mahdollistavat metsien virkistyskäytön ja toimivat merkittävässä roolissa palon torjunnassa ja muussa yleisessä turvallisuudessa.

Lisääntynyt koulutustarjonta johtaa metsänomistajien aktivoitumiseen omiin metsiinsä kohdistuneena kiinnostuksena ja omien tavoitteiden mukaisena toimintana.

Riittävästi motivoitunutta ja osaavaa työvoimaa metsäalalle alueen tarpeisiin.

Riittävästi motivoitunutta ja osaavaa työvoimaa metsäalalle alueen tarpeisiin.

Ehdotus indikaattoriksi: Metsän ja luonnon hyvinvointivaikutukset ja niiden huomioiminen tiedostetaan ja kirjataan osaksi kuntien strategioita ja elinvoimaohjelmia.

Alueen metsäalan mahdollisuudet ja tarpeet saadaan meppien kautta näkyviksi EU-päätöksenteossa.

Kuntien esimerkki luonnon monimuotoisuuden esittämisestä saa aikaan toimintaa myös yksityisissä metsänomistajissa.

Ehdotus indikaattoriksi: Matkailupalvelut on tuotettu kestävästi. Kestävyys on huomioitu luontomatkailukohteiden sijoittamisessa, käytössä ja hoidossa. Mahdolliset matkailuyritysten seritfikaatit ja niihin liittyvät tavoitteet?

METSO- ja Helmi-ohjelmiin varattu rahoitus käytetään täysimääräisesti. Vapaaehtoisen suojelun määrä lisääntyy ja maanomistajat suhtautuvat vapaahetoisen suojelun mahdollisuuksiin myönteisesti.
Seurantamittari: Lahopuun määrä talousmetsissä

Hankkeessa luodaan Hyppäränharjun alueelle pienvesien ja niiden ympäristön alue-ekologinen hoitosuunnitelma ja kehitetään vuorovaikutteinen toimintamalli, jota voidaan tehokkaasti soveltaa koko Suomessa monimuotoisuuskeskittymien luonnonhoidon suunnittelussa ja toteutuksessa.
Alueen luontoarvot säilyvät ja lisääntyvät.

23

33

36

37

38

40

MYR-elinkeinojaosto

Maakunnan kilpailupotentiaali ja innovaatiokyvykyys moninkertaistuu, kun korkeakoulujen, toisen asteen oppilaitosten, yritysten, julkisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö synnyttää ratkaisuja globaaleihin ympäristöhaasteisiin.

Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi. Jatkuvaa oppimista ja elämäkokemusta arvostetaan.

Muodostetaan oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä edistäviä ekosysteemejä.

Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.

Laaditaan maakunnallinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyön tiekartta, joka tuo yritykset, korkeakoulut ja julkisen sektorin yhteen.

Korkean tuottavuuden työ ja yrittäjyys lisääntyvät koko maakunnassa muun muassa digitaalisten palvelujen ja infrastruktuurin sekä vahvan digiosaamisen avulla.

Tehdään Varsinais-Suomesta maan yrittäjämönteisin maakunta: kutsutaan yritykset kehittämistoimenpiteisiin mukaan ja tuetaan yhteistyötä yritysten, kuntien ja kehitysyhtiöiden välillä.

Talous ja elinkeinot kasvavat ja menestymme globaaleilla markkinoilla olemalla kansainvälinen ja avoin maakunta.

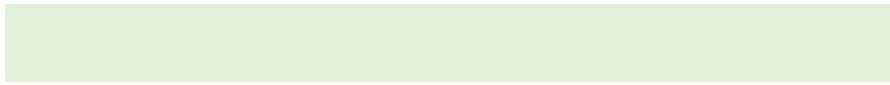
Tehdään maakunnan elinkeinot ja osaaminen tutuiksi kansainvälisissä medioissa ja areenoilla.

Luodaan kansainvälistyviä yrityksiä palveleva konsepti, jossa yhdistetään verkostoituminen, valmennus ja julkiset Team Finland -palvelut.

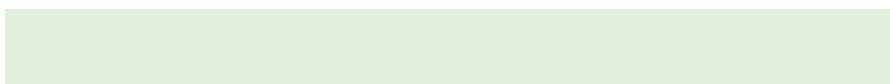
Maakunta houkuttelee yhä enemmän osaajia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Ennakoidaan kärkitoimialojen osaamistarpeet ja kehitetään osaavan työvoiman saatavuutta.

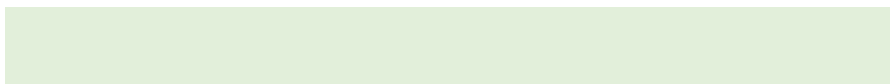
Miten?	Milloin?

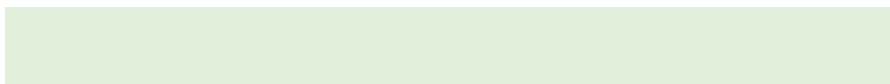
Hyödynnetään Terveyskampuksen ja Teknologiakampuksen hyviä toimintamalleja ekosysteemien muodostamisessa	Jatkuvaa
--	----------

Yritysten tarpeet lähtökohtana, maakunnallinen yhteistyö	Syky 2022
--	-----------

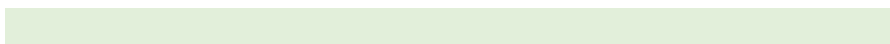

Kutsutaan yritykset mukaan ja tuetaan yhteistyötä	Jatkuvaa
---	----------

Hyödynnetään sosiaalista mediaa	Jatkuvaa
---------------------------------	----------

Hyödynnetään TEAM Finland verkostoa konseptin luomisessa	Aloitus syky 2022
--	-------------------

Tunnistetaan kärkitoimialat	Jatkuvaa
-----------------------------	----------

Keskeiset toimijat**Vastuutoimijat**

Yritykset, korkeakoulut,
oppilaitokset

Yritykset, korkeakoulut, ELY, VSL,
seudulliset kehittämiskeskukset

Yritykset, kunnat, kehittämissyhtiöt

TEAM Finland, seudulliset
kehittämiskeskukset
TEAM Finland

Yritykset, ennakointiakatemia,
korkeakoulut

Onnistumisen indikaattoreita

Toimivan yhteistyötä edistävän
ekosysteemin muodostuminen

Valmistunut tiekartta

1

2

3

4

5

6

9

11

12

14

32

33

34

44

MYR ilmastovastuujaosto

Maakunnan kilpailupotentiaali ja innovaatiokyvykyys moninkertaistuu, kun korkeakoulujen, toisen asteen oppilaitosten, yritysten, julkisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö synnyttää ratkaisuja globaaleihin ympäristöhaasteisiin.

Tuodaan vihreän siirtymän innovaattorit ja sijoittajat yhteen kokeilemaan uusia toimintamalleja ja -tapoja ja etsimään avauksia yhteistyölle.

Toteutetaan pilotointi- ja demonstraatiokohteita, joilla edistetään alueen ympäristö- ja ilmastohaasteiden ratkaisujen kaupallistamista ja levittämistä.

Bio- ja kiertotalous on kannattavaa liiketoimintaa. Uudet bio- ja kiertotalouden toimialamme sekä hiilineutraali energiajärjestelmä ovat vankassa asemassa maakunnan elinkeinorakenteessa.

Vauhditetaan kiertotalous- ja vähähiilisyysratkaisuja julkisten hankintojen avulla.

Perustetaan kuntien kanssa yhteistyössä paikallisia ja alueellisia bio- ja kiertotalousekosysteemejä.

Rakennetaan hiilineutraalia energiajärjestelmää Varsinais-Suomen ilmastotiekartan mukaisesti.

Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävin maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.

Tehdään Varsinais-Suomesta maatalouden kestävien ratkaisujen pilotointialue: lisätään vaikuttavimpien viljelymenetelmien käyttöä ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia ratkaisuja.

Lisätään maatalouden virtojen hyödyntämistä biolaitoksissa, lannan prosessointia, sekä edistetään sekoitevelvoitteen käyttöönottoa.

Sujuvat liikkumISRatkaisut edistävät toimivaa ja kestävää arkea koko maakunnassa.

Kehitetään maakunnan laajuinen joukkoliikennejärjestelmä, joka muodostuu seudullisista ratkaisuista ja eri liikennemuotojen solmupisteistä.

Edistetään ja kokeillaan uusia kestäviä liikkumisen tapoja ja logistiikan ratkaisuja.

Parannetaan pyöräliikenteen yhteyksiä ja edellytyksiä koko maakunnassa.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietopalustoilla avoimesti saatavilla.

Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.

Laaditaan maakunnallinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyön tiekartta, joka tuo yritykset, korkeakoulut ja julkisen sektorin yhteen.

Rakennetaan kokeilualustoja lupaaville uusille ideoille ja innovaatioille erityisesti lääke- ja terveysteknologian, sinisen talouden ja ruokaketjujen aloilla.

Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopuinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.

Kunnat, valtio ja maanomistajat toteuttavat yhdessä luonnon monimuotoisuutta lisääviä toimenpiteitä ja perustavat riittävän kattavan suojele- sekä viherrakenne-verkoston.

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
Tiedonvälitys ja seminaarit/yhteistyötilaisuudet. Turun ekosysteemisopimus	jatkuvaa	MYR-I, Turku, ELY, VS-liitto/Valonia
Haetaan aktiivisesti rahoitusta (esim. Horisontti, Interreg, EAKR, BF) kehittämishankkeiden ja pilottien toteutumiseksi	jatkuvaa	Turku Science Park, Yrityssalo, Ukipolis, muut kehittämisorganisaatiot, korkeakoulut, edelläkävijäyritykset ja -kunnat
Kehitetään julkisten hankintojen osaamista ja johtamista kansallisen hankintastrategian (Hankinta-Suomi) mukaisesti	2022-2024	Keino-osaamisverkosto, kunnat ja muut julkiset hankintayksiköt
Vahvistetaan yritysten keskinäistä yhteistyötä sekä selvitetään materiaalivirtojen ja arvoketjujen hyödyntämispotentiaalia		Turku Science Park, Yrityssalo, Ukipolis, LSJH, kehittämisorganisaatiot, korkeakoulut, yritysalueet ja -verkostot
Edistetään aktiivisesti Varsinais-Suomen ilmastotiekartan toimenpiteitä ja seurataan etenemistä	Jatkuvaa	Energiayhtiöt, kunnat, yritykset, kehittämisorganisaatiot, oppi- ja tutkimuslaitokset
Kuntien ilmastotyöllä vauhditetaan paikallisten vähähiilisten ratkaisujen syntymistä. Kuntien yhteistyötä ja vertaisoppimista vahvistetaan.	jatkuvaa	kunnat ja niiden sidosryhmät, Valonia
Maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden mukaisesti hiilensidonnallisuuden lisääminen maatalousmailla => yhteistyön vahvistaminen ja viestintä	jatkuvaa	MTK, ELY maaseuturahoitus/tuet

Maatalouden biokaasutuotannon edistäminen keskeisten tahojen yhteistyötä ja viestintää rahoitusmahdollisuuksista lisäämällä

jatkuvaa

MTK, ELY
maaseuturahoitus/tuet,
energia-alan toimijat

Kuntien ilmasto-ohjelmatyöllä vauhditetaan vähähiilisten ratkaisujen syntymistä

jatkuvaa

kunnat, Valonia

Kuntien ilmasto-ohjelmatyöllä vauhditetaan vähähiilisten ratkaisujen syntymistä

jatkuvaa

kunnat, Valonia

Kuntien ilmasto-ohjelmatyöllä vauhditetaan vähähiilisten ratkaisujen syntymistä

jatkuvaa

kunnat, Valonia

Viestitään päästökehityksestä ja toteutetuista ilmastoratkaisuista konkreettisesti, selkeästi ja rakentavasti

jatkuvaa

Ilmastovastuujaosto ja sen jäsenorganisaatiot

Tunnistetaan viherrakenteen mahdollisuudet hiilensidonnassa tiedonvälitys- ja keskustelutilaisuudet sekä vuorovaikutus

jatkuvaa

Ilmastovastuujaosto, kunnat

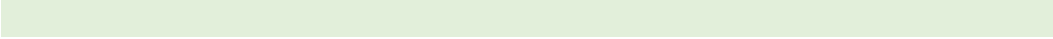
Vastuutoimijat**Onnistumisen indikaattoreita**

Valonia, Motiva

Toteutuneet innovatiiviset hankinnat, uudet kestävyttä (vähähiilisyys, kiertotalous) edistävät hankintakäytännöt

Ely-keskus, Varsinais-Suomen liitto, Valonia

Toteutuneet hiilineutraalit energiaratkaisut, maakunnan ilmastopäästöjen seuranta (SYKE tuottama seuranta)

Joukkoliikennejärjestelmä ja siihen
kytkeytyvät ratkaisut

Uudet kokeilut ja syntyneet kestävän
liikkumisen ja logistiikan ratkaisut

Uudet pyöräliikenteen väylät ja muut
rakenteelliset parannukset

Valonia, Ely-keskus, Varsinais-Suomen liitto

15

17

20

MYR järjestöjaosto

Väestöryhmien potentiaali tunnistetaan ja hyödynnetään osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia tukien.

Tunnistetaan uusia yhteistyön, rahoituksen ja viestinnän keinoja, joilla voidaan vahvistaa maakunnan toimijoiden työtä heikommassa asemassa olevien väestöryhmien ja esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Rakennetaan varsinaissuomalaisen osallisuuden toimintamalleja, jotka tukevat aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Saavutettava ja tehokas, tunnistettuihin tarpeisiin perustuva palveluverkko toimii arjen tukena. Ennaltaehkäisevään tukeen panostetaan koko elämänkaaren ajalla.

Varmistetaan kuntien ja kolmannen sektorin yhteistyöllä, että molempien tuottamat palvelut ovat vahvasti ja tunnustetusti osana kuntien palveluvalikoimaa.

Väestö voi hyvin. Ainutlaatuisella monimuotoisella luonnolla, elinympäristöllä, aktiivisella elämäntavalla, kulttuurilla ja kulttuuriympäristöllä on vahva rooli asukkaiden hyvinvoinnin, onnellisuuden ja terveyden edistämisessä.

Parannetaan kulttuurin monialaista saavutettavuutta ja tuetaan kuntien kykyä ja osaamista tuottaa, hankkia ja mahdollistaa kulttuuri- ja taidepalveluja.

Tuetaan kunnissa tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä kulttuurin, luonnon ja elinympäristön hyvinvointivaikutusten sekä terveellisten elintapojen ottamiseksi entistä vahvemmin osaksi maakunnan asukkaiden elämää.

Asukkailla on perustaidot ja -tiedot vaikuttavaan kansalaisuuteen. Viestintä on selkeää ja saavutettavaa ja yhteistyöhön voi turvallisesti luottaa.

Otetaan käyttöön konkreettisia keinoja ja malleja aktiivisen kansalaisuuden ja keskustelun lisäämiseksi yhteistyössä muun muassa vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa.

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
Järjestöt tukevat kansalaisten digiosaamista.	jatkuvaa	Järjestöt, viranomaiset, kunnat, pankit, kansalaisopistot
Järjestöjen työn tunnistaminen ja hyödyntäminen on suunnitelmallinen osa kuntien työtä.	2022-2023	Järjestöt, kunnat
Järjestötoiminnassa varmistetaan, että myös niillä ihmisillä, jotka eivät ole jäseniä, on matala kynnyks osallistua.	jatkuvaa	Järjestöjen viestintäasiantuntijat
Järjestöt tuottavat materiaalia, koulutuksia ja oppaita saavutettavuuden ja esteettömyyden edistämiseksi.	2022-2025	Järjestöjen saavutettavuus ja esteettömyysviestintäasiantuntijat, AVI, Invalidiliitto
Järjestöt tunnistavat vaikeasti tavoitettavat ja hiljaiset väestöryhmät sekä vähemmistöt ja etsivät sopivia yhteistyötapoja heidän kanssaan.	2022-2025	Järjestöt (mm. maahanmuuttajajärjestöt, vähemmistöjen etua ajavat järjestöt), kunnat
Järjestöt huolehtivat asioiden valmistelusta yhteistoiminnallisesti.	jatkuvaa	Järjestöjen johto, työntekijät ja aktiiviset vapaaehtoiset
Järjestöt haastavat kunnat osallisuutta tukeviin kokeiluihin yhdessä järjestöjen kanssa, kuntien lakisäätöiden toimien ja elimien rinnalla.	jatkuvaa	Kunnat, järjestöt, Leader-ryhmät

Järjestöt tuovat viestinnässään esiin jatkuvaa vapaaehtoisten ja järjestöjen oman alan tai alueen asiantuntijuutta sisäisesti ja yhteistyökumppaneilleen.

Järjestöjen viestintäasiantuntijat, kunnat, MYR järjestöjaosto

Järjestötoiminta luo foorumin omalle jatkuvaa vapaaehtoistyölleen ja 4. sektorin toimijoille (pop up -toiminta, somekampanjat, auttamis- ja osallisuusteot) toteuttaa osallisuutta.

Järjestöt, 4. sektori, Varsinais-Suomen liitto järjestöfoorumi.fi:n osalta

Järjestöt käyvät aktiivista keskustelua osallisuuden edistämisestä 2022-2023 hyvinvointialueen kanssa.

VS hyvinvointialue

Tulevaisuustyö otetaan entistä jatkuvaa vahvemmin osaksi järjestöjen ja MYR-järjestöjaoston toimintaa.

Järjestöjen johto, tulevaisuuden

Järjestöt huolehtivat toimintansa jatkuvaa saavutettavuudesta, esteettömyydestä ja monikielisyydestä ja jakavat tietoa näiden edistämisestä maakunnassa.

Järjestöt (mm. Varsinais-Suomen näkövammaiset, VAPIRy, Invalidiliitto), järjestöjen viestintävastaavat ja tapahtumajärjestäjät

MYR-järjestöjaosto lisää osallisuutta kaikessa toiminnassaan.

2022-2025

MYR-järjestöjaoston jäsenjärjestöt

Järjestöt ottavat käyttöön "Omasta toiminnasta tasavertaiseen kumppanuuteen" - tarkistuslistan hyvän kuntayhteistyön varmistamiseksi.

2022

järjestöt

Kunnallisissa yhdistysohjelmissa määritellään kunnan ja 3. sektorin palveluyhteistyön pelisäännöt.

2022-2025

Kunnat, järjestöt (mm. Varsinais-Suomen Kylät ry), MYR-järjestöjaosto, järjestöjaoston julkisen sektorin yhteistyö - työryhmä

Kunnissa järjestetään teemallisia tai alueellisia kumppanuuspöytiä ja elinvoimailtoja palvelukysymysten ratkaisemiseksi.

jatkuvaa

Kunnat, järjestöt, yrittäjät, MYR-järjestöjaosto

Kunnissa ylläpidetään yhteistyössä järjestöjen kanssa järjestöjen osaamispankkeja (osana yhdistysohjelmia), joissa 3. sektorin toimijat kertovat osaamisestaan ja palveluistaan.

2022-2025

Kunnat, järjestöt

Kehitetään ja kokeillaan erilaisia sopimus- ja kumppanuusmalleja palveluyhteistyöhön.

jatkuvaa

Kunnat, järjestöt, MYR järjestöjaosto

Järjestöt kertovat kunnille aktiivisesti jatkuvaa palvelutarjonnastaan, joka huomioidaan osana kulttuurikasvatussuunnitelmia.

Kunnat, VS
kulttuurihyvinvoinnin ryhmä,
kulttuurijärjestöt, MYR
järjestöjaosto

Kulttuuri yhdistetään soveltuvin osin jatkuvaa järjestöjen väliseen yhteistyöhön.

Kulttuurijärjestöt, järjestöt

Järjestöt etsivät tapoja muodostaa ja jatkuvaa hyödyntää tieteen ja taiteen tiedontuotannon alustoja.

Järjestöjen
viestintäasiantuntijat, avoimen
tiedon verkosto, Taidekahvit-
verkosto

Käytetään mahdollisuuksien mukaan ja jatkuvaa tuetaan palveluja, joilla edistetään kulttuurin saavutettavuutta.

Kunnat, järjestöt, yritykset

Järjestöt tukevat ja kehittävät omaa jatkuvaa paikalliskulttuuriaan ja sen saavutettavuutta.

Kunnat, taiteilijat,
historioitsijat

Järjestöt ja kunnat etsivät yhdessä uusia jatkuvaa tapoja tukea ja kehittää järjestöjen ylläpitämiä liikunta-, ulkoilu- ja retkeilypaikkoja (avustukset, viestintä ym.).

Kunnat, 3. sektori, rahoittajat
(mm. Leader-ryhmät), media

Kolmas sektori on osallistuu kuntien 2022-2023 hyvinvointi- ja kulttuurihyvinvointi-suunnitteluun.

Kunnat, 3. sektori (järjestöt,
yhdistykset, säätiöt,
osuuskunnat)

Kehitetään yhteistyössä kuntien ja jatkuvaa järjestöjen kesken uusia kokeiluja hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Järjestöt, kunnat

MYR-järjestöjaosto osallistuu aktiivisesti 2022-2025 ilmastotyöhön yhdessä MYR-ilmastovastuujaoston kanssa.

Järjestöt, MYR-ilmastovastuujaosto, Kestävän kehityksen työryhmä, Valonia

Järjestöt edistävät liikuntamahdollisuuksia osana terveellisiä elintapoja, ottaen huomioon lähiympäristö ja saavutettavuus ja kaikille kuntalaisille. jatkuvaa

Hyvinvointialue, kunnat, liikuntaseurat (mm. LiikU)

Järjestöt avaavat omaa toimintaansa, jotta mukaantulo on helppoa niin jäsenistölle kuin uusille ihmisille. jatkuvaa

Järjestöt, MYR järjestöjaoston viestintätyöryhmä, Varsinais-Suomen liitto

Järjestöt panostavat omaan muutosjohtamisen osaamiseensa ja lisäävät näin sopeutumiskykyään, joustavuuttaan ja ketteryyttään jatkuvaa

Järjestöt, Opintokeskus Sivis, MYR järjestöjaoston järjestötoiminnan tulevaisuus -työryhmä

Järjestöt toteuttavat yhteistyössä vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa kurseja, jotka kertovat yhteiskunnan toiminnasta ja vaikuttamismahdollisuuksista. jatkuvaa

Järjestöt, kansalaisopistot, kesäyliopistot, MYR järjestöjaoston osaaminen ja koulutus –työryhmä

Järjestöt perustavat erityisiä elimiä (asiantuntijajäsenyyksiä tms.) omaan hallintoonsa nuorten kuulemiseksi. jatkuvaa

Järjestöt

Järjestöt kehittävät omaa toimintaansa 2022 kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti ja kannustavat jäseniään ja kumppaneitaan samaan.

Järjestöjaoston kestävä kehityksen työryhmä ja MYR-ilmastovastuujaosto, järjestöjen jäsenet ja vapaaehtoiset

Järjestöt panostavat erityisesti lasten ja nuorten kasvatustyöhön aktiivisen kansalaisuuden vahvistamiseksi. jatkuvaa

Järjestöjen johto, oppilaitokset, järjestöt (mm. Åbolands Ungdomsförening)

Vastuutoimijat	Onnistumisen indikaattoreita
Järjestöjen johto	Digiosaamisen lisäämiseksi on tuotettu koulutuksia ja materiaaleja. Digitaalisia välineitä käytetään sujuvammin.
Kuntien toimihenkilöt, järjestöjen johto	Yhteistyön lisääntyminen kyselyn perusteella.
Järjestöjen johto	Palautteet, arvioinnit Yhdistystiloja ja taloja on avattu enemmän myös muuhun kuin yhdistysten omaan toimintaan.
Järjestöjen johto	Saavutettavuus- ja esteettömyyskoulutusten määrä. Saavutettavuus- ja esteettömyysmateriaalien käyttö.
Järjestöjen johto ja osallisuusasiantuntijat	Järjestöjen keskinäiset ja uudet kumppanuudet Työttömien työllistyminen yhdistyksissä
MYR-järjestöjaosto	Palaute Yhteistoiminnallisuuden koulutus Kokemus kuulluksi tulemisesta vahvistuu.
Järjestöjen johto, MYR-järjestöjaosto	Järjestöiltä kerätty tieto kokeilujen kasvusta maakunnassa. Joka kunnassa on yhdistysohjelma, joissa kokeiluihin viitataan. Joka kunnassa järjestösektori ja kunta tapaavat vuosittain.

Järjestöjen johto

Uusia osallisuuskumppanuuksia on syntynyt.

Järjestöiltä osataan kysyä niiden asiantuntijuutta eri osallisuuden teemoihin.

Järjestöjaoston uutiskirje sisältää jäsenesittelyjä.

Järjestöjen johto ja viestintävastaavat

Järjestöjen tapahtumien osallistujamäärät ovat kasvaneet. Järjestöt muotoilevat itselleen ja palveluilleen laatulupauksen ja keräävät palautetta sen toteutumisesta.

Tilojen tehostunut käyttö erityisesti maaseuduilla.

Yhteinen viestintä on lisääntynyt.

Järjestöjen johto

Järjestöt on monialaisesti huomioitu hyvinvointialueen työskentelyssä ja suunnitelmissa.

MYR-järjestöjaosto

Tulevaisuustyöhön osallistuneiden järjestöjen määrä.

Kuntien elinvoimailtoja järjestetään useassa kunnassa.

MYR-järjestöjaosto, järjestöjen johto, Varsinais-Suomen liitto MYR-järjestöjaoston osalta

MYR-järjestöjaoston materiaalit ovat saavutettavasti ja selkeäkielisesti tuotettuja.

MYR-järjestöjaoston tuottamat materiaalit tuotetaan vähintään suomen ja ruotsin kielillä.

Järjestöjen materiaalit ovat yhä enemmän saavutettavia.

Esteettömyys varmistetaan ja siitä tiedotetaan tilaisuuksissa.

MYR-järjestöjaosto

Jaosto julkaisee uutiskirjeen 4 krt
vuodessa

Jaosto järjestää Järjestöfoorumin 1
krt vuodessa

Jaosto toteuttaa järjestökyselyn,
jolla seurataan järjestötoiminnan
ajankohtaisia VS:ssa sekä
toteuttamissuunnitelman
toteutumista.

Järjestöjen johto, MYR järjestöjaosto

Kuntayhteistyön kasvanut määrä.

Kunnat, MYR järjestöjaosto

Jokaisessa kunnassa on
yhdistysohjelma.

Kunnat

Säännöllisten yhteistilaisuuksien
kasvanut määrä.

Kunnat, järjestöt

Kunnallisten osaamis-pankkien
määrä ja käyttö.

Kunnat, järjestöjen johto

Sopimus- ja kumppanuusmallien
kasvanut määrä.

Kunnat, kuntien kulttuurivastaavat,
kulttuurijärjestöt, 3. sektori

Järjestöt ovat tuottaneet
laadukkaita palvelukuvauksia
toiminnastaan.
Järjestöjen palvelut on huomioitu
kulttuurikasvatussuunnitelmissa.
Taidetta ja kulttuuria viedään yhä
enemmän erityisesti niiden
väestöryhmien luo, jotka eivät
kykene sitä muuten saavuttamaan.

Kulttuurijärjestöt, järjestöjen johto ja aktiivit

Kulttuurijärjestöt hakevat muita
järjestöjä aktiivisesti kumppaneiksi
projekteihin
Kulttuurijärjestöjen osaamista ja
niiden tuomia mahdollisuuksia on
sovellettu laajasti.

Järjestöjen johto

Uudet osallistumismuodot
erilaisille ryhmille, esimerkiksi
saariston nuorille.

Kunnat

Kuvailutulkkauksen
hyödyntäminen
Monikielisyyden lisääntyminen

Järjestöt

Kesäteatterit ja paikallismuseot
tavoittavat kävijöitä.
Lähikulttuurin käyttö kasvaa.

Kunnat, 3. sektori, rahoittajat, media, MYR
järjestöjaosto, V-S reitistöryhmä

Avustusten määrä
Ulkoilureittien määrä

Järjestöjen johto

Suunnitelmien määrä
Kyselyt

Kuntien hyvinvointivastaavat, järjestöjen johto

Kokeilujen määrä
Osallistuneiden ihmisten määrä
THL:n rahoitus / hankkeet

MYR-järjestöjaosto, MYR-järjestöjaoston kestävän kehityksen työryhmä	Yhteisten kokousten määrä Yhteisten aloitteiden määrä
Järjestöjen johto ja liikuntavastaavat, liikuntaseurat	katka.virma.fi -palvelun hyödyntäminen ja jakaminen Liikuntapalveluja hyödyntävien ja osallistujien määrä
Piirijärjestöt, järjestöjen johto, MYR järjestöjaosto	Järjestöjen viestinnässä painottuu mukaantulon helppous. Tapahtumiin ja tempauksiin osallistuu enemmän ihmisiä. www.jarjestofoorumi.fi –sivulta löytyy linkkejä maakunnan järjestöjä esitteleville sivustoille.
MYR järjestöjaosto, järjestöjen johto	Opintopisteet järjestöjen toteuttamista ja osallistumista kurseista Muutosjohtaminen on osa järjestöjen laatutyötä
MYR järjestöjaosto, oppilaitokset	Kurssien lukumäärä Osallistujien määrä
Järjestöjen johto, MYR järjestöjaosto	Nuorten asiantuntemusta hyödyntävien järjestöjen määrä.
MYR järjestöjaosto, järjestöjen johto	Keke-toimenpiteiden lukumäärä Julkaistaan kestävän kehityksen muistilista järjestöille ja huolehditaan sen käyttöönotosta.
Järjestöjen johto	Yhteistyö koulujen kanssa Lapsille ja nuorille järjestetyt tapahtumat ja opetus

16

34

37

MYR koulutusjaosto

Väestöryhmien potentiaali tunnistetaan ja hyödynnetään osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia tukien.

Rakennetaan tehokasta kotouttamistoimintaa: otetaan maahanmuuttajat osaksi yhteiskunnan toimintaa ja tuetaan opiskelua ja työllistymistä.

Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.

Rakennetaan kokeilualustoja lupaaville uusille ideoille ja innovaatioille erityisesti lääke- ja terveysteknologian, sinisen talouden ja ruokaketjujen aloilla.

Talous ja elinkeinot kasvavat ja menestymme globaaleilla markkinoilla olemalla kansainvälinen ja avoin maakunta.

Tehdään maakunnan elinkeinot ja osaaminen tutuiksi kansainvälisissä medioissa ja areenoilla.

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
<p>Vaikutetaan siihen, että ulkomailla suoritettut tutkinnot tunnustetaan ja hyväksiluetetaan suomalaisessa järjestelmässä. (Huom: Päävastuu kotouttamisesta valtiolla ja kunnilla, oppilaitokset hoitavat vain kouluttamista ja pullonkaulat ovat muualla sinänsä). Tuetaan ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden kiinnittymistä alueelle (Harjoittelu -ja lopputyöpaikat yrityksissä avainasemassa)</p>	<p>Jatkuva</p>	<p>Työvoimahallinto, ELY-keskus, kunnat, oppilaitokset,</p>
<p>Tukeudutaan ja hyödynnetään erityisesti Turku Science Park Oy:n erilaisia alustoja ja ryhmiä ja hyödynnetään myös muita olemassaolevia kumppanuusverkostoja ja toimintoja (Älykäs erikoistuminen, Ennakointiakatemian ryhmät, Tulevaisuustislaamo-malli, pitkät projektit/hankkeet)</p>	<p>Jatkuva</p>	<p>Yrityspalvelutoimijat, oppilaitokset</p>
<p>Hyödynnetään ja tukeudutaan valtakunnallisiin alustoihin (mm. Business Finland), Turku ja isot yritykset kärjessä</p>	<p>Jatkuva</p>	<p>Turku Science Park, yritykset, korkeakoulut</p>

Vastuutoimijat**Onnistumisen indikaattoreita**

Työvoimahallinto ja kunnat

Työllistyminen, suoritettut koulutukset, tunnistetut osaamiset

Turku Science Park Oy ja korkeakoulut

Kaupallistetut innovaatiot

Turku Science Park Oy

Näkyvyyden kehittyminen (Google analytics -tyyppinen näkökulma)

2

3

4

5

6

7

9

10

33

MYR maaseutujaosto

Maakunnan kilpailupotentiaali ja innovaatiokyvykyys moninkertaistuu, kun korkeakoulujen, toisen asteen oppilaitosten, yritysten, julkisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö synnyttää ratkaisuja globaaleihin ympäristöhaasteisiin.

Toteutetaan pilotointi- ja demonstraatiokohteita, joilla edistetään alueen ympäristö- ja ilmastohaasteiden ratkaisujen kaupallistamista ja levittämistä.

Bio- ja kiertotalous on kannattavaa liiketoimintaa. Uudet bio- ja kiertotalouden toimialamme sekä hiilineutraali energiajärjestelmä ovat vankassa asemassa maakunnan elinkeinorakenteessa.

Vauhditetaan kiertotalous- ja vähähiilisyysratkaisuja julkisten hankintojen avulla.

Perustetaan kuntien kanssa yhteistyössä paikallisia ja alueellisia bio- ja kiertotalousekosysteemejä.

Rakennetaan hiilineutraalia energiajärjestelmää Varsinais-Suomen ilmastotiekartan mukaisesti.

Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävin maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.

Tehdään Varsinais-Suomesta maatalouden kestävien ratkaisujen pilotointialue: lisätään vaikuttavimpien viljelymenetelmien käyttöä ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia ratkaisuja.

Tuotetaan avoin Saaristomeren ja sen valuma-alueen seuranta- ja monitorointijärjestelmä, joka hyödyntää ravinnevaluma- ja ravinnekuormitustietoja.

Tehdään varsinaissuomalaisesta ympäristövastuullisesti tuotetusta ruoasta vahva brändi.

Lisätään maatalouden virtojen hyödyntämistä biolaitoksissa, lannan prosessointia, sekä edistetään sekoitevelvoitteen käyttöönottoa.

Kaupungit ja maaseudut toimivat tasapainoisesti rinnakkain ja kehittyvät omista lähtökohdistaan käsin.

Tehdään Varsinais-Suomesta monipaikkaisuuden edelläkävijä, jossa on myös saaris-tossa ja maaseuduilla hyvä digitaalisten ja liikkumisen yhteyksien saatavuus.

Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.

Laaditaan maakunnallinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyön tiekartta, joka tuo yritykset, korkeakoulut ja julkisen sektorin yhteen.

Rakennetaan kokeilualustoja lupaaville uusille ideoille ja innovaatioille erityisesti lääke- ja terveysteknologian, sinisen talouden ja ruokaketjujen aloilla.

Korkean tuottavuuden työ ja yrittäjyys lisääntyvät koko maakunnassa muun muassa digitaalisten palvelujen ja infrastruktuurin sekä vahvan digiosaamisen avulla.

Tehdään Varsinais-Suomesta maan yrittäjämönteisin maakunta: kutsutaan yritykset kehittämistoimenpiteisiin mukaan ja tuetaan yhteistyötä yritysten, kuntien ja kehitysyhtiöiden välillä.

Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopuinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.

Tehdään Varsinais-Suomesta kestävän matkailun edelläkävijämaakunta.

Kunnat, valtio ja maanomistajat toteuttavat yhdessä luonnon monimuotoisuutta lisääviä toimenpiteitä ja perustavat riittävän kattavan suojele- sekä viherrakenneverkoston.

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
<p>Maatalous- ja maaseutuelinkeinot sektorilla tekijänä esim. viljelijät, yhteistyössä Luke ja aiheeseen liittyvät kaupalliset yritykset, kuten esim. Yara, Soilfood.</p> <p>Yleishyödylliset toimijat, kuten BSAG, jo toteuttavat tämän suuntaisia toimia, mutta mittakaavaa pitää laajentaa ja saada nopeammin kaupalliseen toimintaan</p> <p>- tutkimustulokset nopeammin saataville -></p>	Välittömästi	<p>Esim. viljelijät, yhteistyössä Luke ja aiheeseen liittyvät kaupalliset yritykset, kuten esim. Yara, Soilfood.</p>
<p>Etsitään eri kokoisia, eri toimialojen veturi/pilottiyrityksiä, joilla itsellään jo menossa toimenpiteitä tai halu olla kehittämässä omaa yritystoimintaansa. Näille yrityksille voidaan esim. maaseutuverkoston eri toimijoiden kautta tarjota uusinta tietoa ja toimintatapaehdotuksia ympäristö- ja ilmastoasioista. Näin saadaan uusin tieto siirretty kohdennetusti ja nopeasti myös pienille yrityksille.</p>	Välittömästi	<p>Maaseutuverkoston eri toimijat.</p>

Tiedon lisääminen eri tuotteiden hiilijalanjäljistä/tuotantotapojen hiilijalanjäljistä
=> nyt laskelmia tekee mm. TY:n Hiililounas-hanke eli pitäisi saada kotimainen lasketakaava Suomessa hiilijalanjäljen laskemiseksi.
=> Onko ulkolaiset hiilijalanjäkilaskemaperusteet sopivia Suomeen huomioiden ilmasto, karjansyömä rehu (mitä rehua, miten tuotettu, kotimaiset valkuaiskasvit vrt soijan kasvatukseen, sen kasvattamiseen tarvittu pinta-ala ym), logistiikka (esim Brasiliassa pitkät kuljetusmatkat) Ruokaraaka-aineiden hankinnoissa hiilijalanjälki (eli myös tuotantotavat) hankintakriteeriksi. Yhteistyö maatalous, jalostava teollisuus ja kaupungit/kunnat (hankintatoimet) – voiko yhteistyössä olla joku ”kuluttajaorganisaatio”, joka edustaisi syöjiä eli kyselyt kuluttajilta käyttöön.

Välittömästi

Esim TY , yhteisesti käytettävän laskeman tekeminen, lanseeraminen kotimaisten kriteerien pohjalta, Maatilat, kunnat, jalostava teollisuus, kuluttajat

Edistetään hajautetun energiantuotannon syntymistä ja alueen maa- ja metsätalouden biomassojen hyödyntämistä
Huomioidaan biotalouden (maa- ja metsätalous) toimintaedellytykset yleiskaavoitusprosesseissa ja viestitään niistä aktiivisesti asianosaisille

Koko ohjelmakausi

Kunnat, maa- ja metsätalouden toimijat ja yrittäjät

Koko ohjelmakausi

Kunnat, maa- ja metsätalouden toimijat ja yrittäjät

Luovutaan öljylämmityksestä ja siirrytään uusiutuviin energianlähteisiin. Keinoina viestintä ja neuvonta.
Pidetään huolta metsäenergian saatavuuden edellyksistä kestävyys huomioiden ja estetään turhia rajoituksia.

Aktiivista työskentelyä koko ohjelmakauden ajan

Valonia, kunnat

Koko ohjelmakausi

Kunnat, valtio, Metsäkeskus

Lantaa lannoitteeksi peltoihin satotason nostamiseksi ja pellon kasvukunnon parantamiseksi. Lantalogistiikan kehittäminen	Jatkuvaa	Hankkeet, viljelijät, rahoittajat
Fosforin käytön tehostaminen kierrätyslannoitteita lisäämällä, puhdistamolietteen tarkempi puhdistus fosforin käytettävyyden lisäämiseksi	2022-	Lounais-Suomen jätehuoltoyhdistys, tutkimus mm. Syke, VTT, Luke, valtio
Syysviljojen ja yleensä syyskylvöisten ja monivuotisten kasvien lisäys	Jatkuvaa	Markkinat
Valkuaiskasvien viljelyn lisääminen kasvispainotteisen ruokavalion raaka-aineeksi. Kotimaista valkuaista rehuksi. Valkuaiskasvit vähentävät lisäksi typpilannoituksen tarvetta	Jatkuvaa	Markkinat
Älymaatalous: raaka-ainetta ruokaketjun tarpeiden mukaan ja ravinteet kasvien tarpeen mukaan. Tuotannon oltava kannattavaa, jotta investoidaan.	Jatkuvaa	teknologian kehittäjät, viljelijät, rahoittajat
Pellon vesitalouden parantaminen säätösalaajituksella, valtaojien kunnostamisella. Vesitalousjärjestelmät kunnostettava perusteellisesti uusia menetelmiä hyödyntäen,	Jatkuvaa	Viljelijät, valtio, suunnittelijat
Orgaanisen aineksen lisääminen peltoihin viljelykierron ja lannan lisäämisen kautta	Jatkuvaa	Tutkimus, hankkeet, markkinat, viljelijät
Maatalouden ympäristötoimien vaikutusten selvittäminen ojista ja joista lähellä peltoa, jotta pellolla tehtävien toimien ympäristövaikutus vesistöihin saadaan paremmin selville	Jatkuvaa	ELY-keskus, Syke, Luke ym. Tutkimuslaitokset, yliopisto, vesiensuojeluyhdistykset
Hajakuormituksen tarkempi erittely	Jatkuvaa	Syke
Ravinnetaseen laskeminen niin, että huomioidaan maakunnasta elintarvikkeena poistuvat ravinteet	Jatkuvaa	Tutkimuslaitokset, yliopistot

Yhteistyötä Itämeren alueen valtioiden kanssa seurantajärjestelmistä, mitä mitataan ja mistä mitataan jne.

YM, MMM, rahoittajat, tutkimuslaitokset

Tunnistetaan ja kehitetään varsinaissuomalaisen ruokaketjun ja sen yritysten kestävyyttä, vastuullisuutta ja läpinäkyvyyttä kaikilla ulottuvuuksilla, taloudellinen, ekologinen, terveellinen, sosiaalisen ja kulttuurinen. Toimintatapana esimerkiksi pilottiyritykset. jatkuvaa
Määritetään kotimaisen kasviproteiinin hiilijalanjälki käynnissä

Tutkimuslaitokset ja yritykset
Tutkimuslaitokset ja yritykset

Opastetaan ruokaketjun yrityksiä tunnistamaan ja viestimään yrityksen vastuullisuusteosta. Lisätään ruokaketjun yritysten vastuullisuusviestintä osaamista. jatkuvaa

Tutkimusoppilaitokset, kehittäjät ja yritykset

D.O. Saaristomeri alkuperä- ja laatumerkin kehittäminen mm. kuluttajaviestintä ja kestävyyskriteeristö jatkuvaa

Tutkimusoppilaitokset, kehittäjät, julkinen sektori ja yritykset

Edistetään kotimaisten kasviproteiinikasvien viljelyä ja jalosteiden valmistusta elintarvike- ja rehukäyttöön. jatkuvaa

Tutkimusoppilaitokset, kehittäjät ja yritykset

Lisätään ruokaketjun yritysten osaamista kestävä kehityksen teemoissa, kuten uusiutuva energia, materiaalivirtojen hallinta (TuKeVa - haastattelut). jatkuvaa

Tutkimusoppilaitokset, kehittäjät ja yritykset

Lisätään kuluttajille suunnattua oikeaa ja todennettua ruokaviestintää varsinaissuomalaisesta ruoasta. Osallistetaan alan opiskelijoita, kuntia ja kaupunkia faktapohjaisen ruokaviestinnän tuottamiseen. jatkuvaa

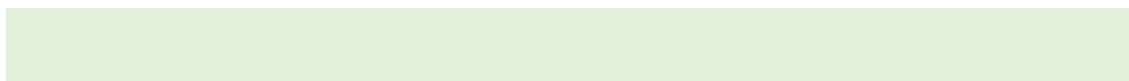
Oppilaitokset ja julkinen sektori

Selvitetään elintarviketeollisuuden sivuvirtojen volyymit ja pilotoidaan sivuvirtojen hyödyntämistä oppilaitos+tutkimus ja yritys yhteistyössä.	jatkuvaa	Tutkimus-oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset Tutkimus-oppilaitokset, kehittäjät, julkinen sektori ja yritykset
Lisätään paikallisen ruoan tarjontaa julkisessa ruokapalvelussa.	jatkuvaa	
Lisätään alan oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä vastuullisuusteeman edistämiseksi esimerkiksi veturiyritysten avulla.	jatkuvaa	oppilaitokset ja yritykset
Elintarviketeollisuuden sivuvirtojen hyödyntäminen	Jatkuvaa	Elintarviketeollisuus, rahoittajat, energialaitokset
Nurmibiomassan hyödyntäminen energian tuotannossa, nurmea tarvitaan kasvipeitteisyyden lisäämiseen viljelykierrossa	Jatkuvaa	Rahoittajat, energialaitokset, elintarviketeollisuus, viljelijät

Edistetään erilaisten uusio- ja yhteiskäyttötilojen hyödyntämistä etätyötiloina	2022-2025	Leader-ryhmät, kunnat, V-S Kylät, ELY-keskus, maallemuuttohankkeet
---	-----------	--

Lisätään ja tiivistetään ruokaketjun yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyötä. Varsinais-Suomessa on monipuolista ruokaketjun tutkimus- ja kehittämistoimintaa, jonka hyödyntäminen alueen ruokaketjun yritysten kilpailukyvyä edistämiseksi on todellinen mahdollisuus.	jatkuvaa	Yritykset ja tutkimuslaitokset
--	----------	--------------------------------

Varsinais-Suomi on monipuolinen ruoka-aitta, jonka ruokaklusterin kehittäminen vaatii toimialarajat ylittävää yhteistyötä.	jatkuvaa	Tutkimus-oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset
Aktivoidaan innovaatioita syntymään opiskelijoiden ja tutkijoiden keskuudesta.	jatkuvaa	VarsiFood
Lisätään yritysten yhteistyötä ja yhteistyöverkostoja uudenaikaisilla toimintamalleilla. Esimerkiksi pieniä yrityksiä yhdistävät usein samankaltaiset ongelmat, joihin löydetään ratkaisuja tiiviimmästä yhteistyöstä, tiedon ja osaamisen jakamisesta.	jatkuvaa	Tutkimus-oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset
Varsinais-Suomen ruokaketjun oppilaitosverkoston kokoaminen ja yhteistyön lisääminen opetuksessa ja yritysyhteistyössä.	jatkuvaa	Alan oppilaitokset ja yritykset
Turku Science Park Oy:n alustat ja ryhmät, Älykäs erikoistuminen, Ennakointiakatemian ryhmät, Tulevaisuustislaamo-malli, pitkät projektit/hankkeet myös alustoja	Jatkuva	Yrityspalvelutoimijat, oppilaitokset
Lisätään yritysten elintarvikkeiden jatkojalostus- ja tuotekehitysoosaamista sekä lisätään toimijoiden yhteistyötä esimerkiksi yhteisten tuotekehitystilojen käyttöönotossa.	jatkuvaa	Oppilaitokset, julkinen sektori, yritykset, kehittäjät
Edistetään kotimaisten kasviproteiinikasvien viljelyä ja jalosteiden valmistusta elintarvike- ja rehukäyttöön.	jatkuvaa	Tutkimus-oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset
Lisätään koulutuksenjärjestäjien yhteistyötä toimialarajat ylittäen, jotta pystytään nopeasti reagoimaan erilaisiin, äkillisiin, yritysten osaamistarpeisiin muuttuvassa toimintaympäristössä.	jatkuvaa	Oppilaitokset, julkinen sektori, yritykset, kehittäjät

Kaavoituksessa elinkeinot huomioon (ympäristö vai yrittäjyys vai löytyykö yhteinen sävel/mahdollisuus toimia? -> Kaavoituksessa sekä kunnanmaiden että yksityisten maiden kaavoituksen alustavat kartoitukset yhdessä kuntien ja yksityisten välillä tulevaisuuden tarpeet huomioiden.

Välittömästi

Kunnat -> kaavoittaja

VS Suomeen yhteiset linjaukset, jotka mahdollistavat yhteiset toimenpiteet (eikä kunta tai alue kohtaisesti)

Välittömästi

VS Liitto, VS Ely

Haasteena esim eri Ely-keskusten erilaiset linjaukset, koskee varsinkin alueita ely-rajoilla toimiville.

Kunnalliset ja seutukunnalliset neuvonta-/yrittäjyyspalvelut kuntoon, kehitysyhtiöille enemmän toimintaresursseja alueella (erilaistuminen?) -> Haasteena kehitysyhtiöisen erilaiset omistuspohjat, resurssit(vrt 1 hlö versus iso organisaatio), pitäisi laajentaa paikallinen näkökanta koko Varsinais-Suomea koskevaksi

Kehittämissyhtiöt

Oleellista on kestävän kehityksen sisäistäminen sekä yritys- ja aluetasolla että myöskin asiakkailla itsellään. Kuluttajan/asiakkaan pitäisi miettiä omaa käyttäytymistään eri tilanteissa ja paikoissa.

Koko ajan

Kunnat, yritykset, kuluttajat

Majoitus- ja fasilitteettien osalta yhteiskunnan panostusta tarvitaan tietoyntason infran ratkaisuihin/kestävä toimintamalli (esim. viemärointi ja saaristo)

Koko ajan

Kunnat, yritykset,

Sesonkiaikojen pikkuhiljainen laajentaminen erilaisten pullonkaulojen pienentämiseksi; majoituskapasiteetti, luonnon kuluminen, henkisten resurssien tasapainottaminen	Pikkuhiljaa	Yritykset
Enemmän lähiruokapohjaista tarjontaa, elämyksiä-> Erilaiset kestävän kehityksen sertifikaatit kuten D.O.Saaristomerkki, merkissä ON ympäristökriteerit.	Koko ajan	Erilaiset "auktorisoidut" tahot kuten VS Liitto
METSO- ja HELMI-ohjelmien rahoituksen turvaaminen	Jatkuvaa	Valtio ja maanomistajat
CAP-suunnitelman toteuttaminen	2023-	Valtio ja viljelijät
Luontomatkailun kehittäminen	JAtkuvaa	Rahoittajat, yrittäjät, maanomistajat

Vastuutoimijat

Onnistumisen indikaattoreita

Maaseutuelinkeinot, yritykset

Tiedon hyödyntämisen laajentuminen,
esimerkkien lukumäärä

Yritykset, verkostot

Kohdennetuilla yrityskäynneillä
herätetään muidenkin yritysten
mielenkiinto sekä pystytään myös
konkreettisesti mittaamaan yrityksen
kehittymistä. Pilottiyritysten määrä.

Esim TY , yhteisesti käytettävän laskelman tekeminen, lanseeraminen kotimaisten kriteerien pohjalta, Maatilat, kunnat, jalostava teollisuus, kuluttajat

Em . Kotimaisen laskelman käyttöönottoprosentti/peitto suhteessa yleinen maailmalla oleva kaava. Julkistetut julkiset onnistumiset/ kpl

Kunnat

Kunnat

Maa- ja metsätalouden toimijat ovat mukana kaavoitusprosesseissa (viranomaisneuvottelut ja muut neuvottelut, lausunnot)

Valonia

Uusiutuvan energian kokonaiskäyttö, Öljylämmitystä käyttävien kiinteistöjen määrä

Metsäenergian käyttö

Rahoittajat, viljelijät	satotaso kg/ha, mittaustarkkuus vesien laadun osalta, mistä mitataan
Tutkimus ja puhdistamot	Mm. lääkejäämien ja mikromuovien määrä puhdistamolietteessä, pitoisuudet alas, jotta puhdistamolietettä voidaan käyttää peltolannoitteena
Viljelijät ja markkinat	Syyskylvöisten kasvien ha-määrä
Viljelijät ja markkinat	valkuaiskasvien viljelyala, valkuaiskasvien sadon määrä jalostavan teollisuuden raaka-aineeksi
Viljelijät ja markkinat	Sopimustuotannon määrä ruokateollisuuden kanssa, ravinteiden käyttö lannoitteena
Salaojasuunnittelijat, ELY-keskus	Vesitalouden osalta peruskunnostettu ha-määrä
Tutkimus, hankkeet, markkinat, viljelijät	satotason kehitys kg/ha
ELY-keskus ja Syke	Vesien tila
Syke	Motivaatio tehdä suojelutoimia
Tutkimuslaitokset, yliopistot	Kokonaiskuva ravinteiden liikkumisesta

Valtio

Vertailtavat tulokset seurannasta
Itämeren alueella

Tutkimuslaitokset ja rahoittajat

Hiililounas -hanke

Kestäviä liiketoimintamalleja on otettu käyttöön ja ruokaketjun liiketoiminnan ympäristövaikutuksia on pienennetty. Kestävyyttä lisäävien toimintojen vaikutukset heijastuvat paikallisten tuotteiden kiinnostavuuteen vientimarkkinoilla, yritysten kannattavuuteen ja kilpailukykyyn. Esimerkkilaskut herneestä, härkävavasta ja öljyhampusta

Tutkimus- oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset

Ruokaketjun yritysten osaaminen on lisääntynyt.

Tutkimus- oppilaitokset, kehittäjät, julkinen sektori ja yritykset

Useat ruokaketjun yritykset ovat ottaneet käyttöönsä laatujärjestelmän.

Tutkimus- oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset

uusia, innovatiivisia tuote-, palvelu- ja liiketoimintakonsepteja

Tutkimus- oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset

uusia, innovatiivisia tuote-, palvelu- ja liiketoimintakonsepteja

Oppilaitokset ja julkinen sektori

Tutkimus- oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset

Tieto sivuvirtojen synnystä ja hyödyntämisestä on lisääntynyt, malliesimerkit innostavat ruokaketjun yrityksiä materiaalivirtojen kehittämiseen.

Tutkimus- oppilaitokset, kehittäjät, julkinen sektori ja yritykset

Paikallisen ruoan osuus julkisissa hankinnoissa on kasvanut.

oppilaitokset ja yritykset

Ruokaketjun yritysten osaaminen ja oppilaitosyhteistyön lisääntyminen.
Biokaasun tuotannon määrä

Rahoittajat, energialaitokset, elintarviketeollisuus, kunnat, viljelijät

Biokaasun tuotannon määrä, talviaikaisen kasvipeitteisyyden ala

Leader-ryhmät, ELY-keskus, kunnat

Tilojen määrä

Yritykset ja tutkimuslaitokset

yritysten yhteistyöverkostoja ja uusia liiketoimintamalleja

Tutkimus- oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset

Uusia, innovatiivisia tuote-, palvelu- ja liiketoimintakonsepteja

Tutkimuslaitokset

Uusia, innovatiivisia tuote-, palvelu- ja liiketoimintakonsepteja

Tutkimus- oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset

Yritysverkosto ja yritysten yhteiset hankkeet
Oppilaitos- ja yritys yhteistyö on lisääntynyt. Koulutusten järjestäjien yhteistyö tiivistyy, uudet yhteiset toimialarajat ylittävät koulutukset.
Kaupallistetut innovaatiot

Alan oppilaitokset ja yritykset

Turku Science Park Oy ja korkeakoulut

Oppilaitokset, julkinen sektori, yritykset, kehittäjät

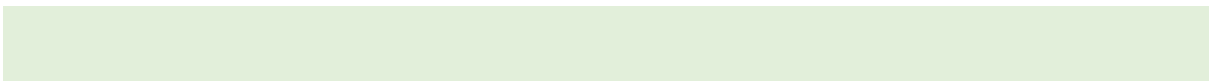
Yritysten osaaminen on lisääntynyt, uusia tuotekehitystiloja on otettu käyttöön.

Tutkimus- oppilaitokset, kehittäjät ja yritykset

uusia, innovatiivisia tuote-, palvelu- ja liiketoimintakonsepteja

Oppilaitokset, julkinen sektori, yritykset, kehittäjät

Koulutusten järjestäjien yhteistyö on tiivistynyt, uudet yhteiset toimialarajat ylittävät koulutukset.

kunnat, muut yksityiset maanomistajat

Yhteinen, pidemmän ajan suunnitelman tekeminen kaavoituksen pohjaksi, joka nähtävissä julkisesti.

kunnat, muut yksityiset maanomistajat

Varsinais-Suomessa toteutetut menestyneet toimenpiteet (kpl?)

Kehittämissyhtiöiden omistajat

Toimintatavan ja kulttuurin muutoksen todentaminen

Kunnat, yritykset, kuluttajat

Käyttäytymisen muutos (muuttuu hitaasti!)

kunnat, yritykset,

Kestävien kriteerien täyttävien fasiliteettien määrän kasvu

Yritykset

Erilaisten matkupalvelujen tarjonta nykyistä huomattavasti laajenpaa.

Erilaiset "auktorisoidut" tahot kuten VS Liitto

Erilaisten standarsoitujen sertifikaatien määrän lisääntyminen

Valtio ja maanomistajat

Vapaaehtoisten suojelualueiden määrä

Viljelijät ja MMM ja YM

Ympäristötoimenpiteiden valitseminen

Rahoittajat, yrittäjät, maanomistajat

Kävijämäärät, perustettavien yritysten määrä, yksityisten maanomistajien kanssa tehtävät sopimukset alueiden käytöstä

Ruokakehittäjien foorumi

Maakunnan kilpailupotentiaali ja innovaatiokyvykyys moninkertaistuu, kun korkeakoulujen, toisen asteen oppilaitosten, yritysten, julkisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö synnyttää ratkaisuja globaaleihin ympäristöhaasteisiin.

- 1 Tuodaan vihreän siirtymän innovaattorit ja sijoittajat yhteen kokeilemaan uusia toimintamalleja ja -tapoja ja etsimään avauksia yhteistyölle.

Bio- ja kiertotalous on kannattavaa liiketoimintaa. Uudet bio- ja kiertotalouden toimialamme sekä hiilineutraali energiajärjestelmä ovat vankassa asemassa maakunnan elinkeinorakenteessa.

- 3 Vauhditetaan kiertotalous- ja vähähiilisyysratkaisuja julkisten hankintojen avulla.

Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävin maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.

6 Tehdään Varsinais-Suomesta maatalouden kestävien ratkaisujen pilotointialue: lisätään vaikuttavimpien viljelymenetelmien käyttöä ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia ratkaisuja.

8 Tehdään varsinaissuomalaisesta ympäristövastuullisesti tuotetusta ruoasta vahva brändi.

Väestö voi hyvin. Ainutlaatuisella monimuotoisella luonnolla, elinympäristöllä, aktiivisella elämäntavalla, kulttuurilla ja kulttuuriympäristöllä on vahva rooli asukkaiden hyvinvoinnin, onnellisuuden ja terveyden edistämisessä.

26 Tuetaan kunnissa tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä kulttuurin, luonnon ja elinympäristön hyvinvointivaikutusten sekä terveellisten elintapojen ottamiseksi entistä vahvemmin osaksi maakunnan asukkaiden elämää.

Edelläkävijyys verkostoyhteistyössä tuo sektorit jatkuvaan vuorovaikutukseen ja vahvistaa kehitysmuutteisyyttä ja sopeutumiskykyä.

27 Lisätään verkostojohtamisen osaamista ja rakennetaan Varsinais-Suomen kumppanuusfoorumista maakunnan organisaatioiden aktiivisesti yhdessä tuottama verkostojen ja tavoitteellisen yhteiskehittämisen kokonaisuus.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietotalustoilla avoimesti saatavilla.

32 Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.

33 Laaditaan maakunnallinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyön tiekartta, joka tuo yritykset, korkeakoulut ja julkisen sektorin yhteen.

34 Rakennetaan kokeilualustoja lupaaville uusille ideoille ja innovaatioille erityisesti lääke- ja terveysteknologian, sinisen talouden ja ruokaketjujen aloilla.

Korkean tuottavuuden työ ja yrittäjyys lisääntyvät koko maakunnassa muun muassa digitaalisten palvelujen ja infrastruktuurin sekä vahvan digiosaamisen avulla.

35 Selvitetään kuntien digitaalinen kypsyys, tuetaan yrityksiä ja kuntia digitalisaation mahdollisuuksien tunnistamisessa ja niiden digikyvykkyyksien kehittämisessä.

Talous ja elinkeinot kasvavat ja menestymme globaaleilla markkinoilla olemalla kansainvälinen ja avoin maakunta.

37 Tehdään maakunnan elinkeinot ja osaaminen tutuiksi kansainvälisissä medioissa ja areenoilla.

Maakunta houkuttelee yhä enemmän osaajia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

40 Ennakoidaan kärkitoimialojen osaamistarpeet ja kehitetään osaavan työvoiman saatavuutta.

Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopusoinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.

43 Tehdään Varsinais-Suomesta kestävän matkailun edelläkävijämaakunta.

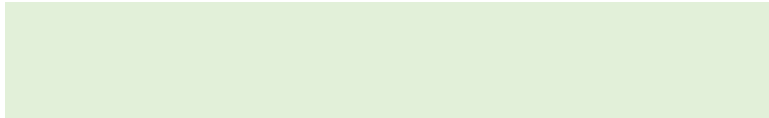
ÄE-tarkennus (Innovatiiviset ruokaketjut)

Sektoreiden välisen keskustelun, tiedonsiirron ja uusien kumppanuuksien syntymisen edistäminen ruokaketjun toimijoita verkottamalla. Kootaan alueen osaajat yhdessä tunnistettujen erityisosaamisteemojen alle ja lisätään alueen osaamista sekä tutkimus- että yrityskentässä

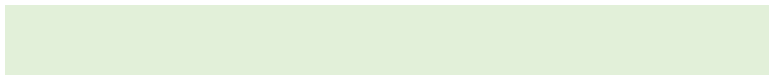
Sektoreiden välisen keskustelun, tiedonsiirron ja uusien kumppanuuksien syntymisen edistäminen ruokaketjun toimijoita verkottamalla. Kootaan alueen osaajat yhdessä tunnistettujen erityisosaamisteemojen alle ja lisätään alueen osaamista sekä tutkimus- että yrityskentässä

Sektoreiden välisen keskustelun, tiedonsiirron ja uusien kumppanuuksien syntymisen edistäminen ruokaketjun toimijoita verkottamalla. Kootaan alueen osaajat yhdessä tunnistettujen erityisosaamisteemojen alle ja lisätään alueen osaamista sekä tutkimus- että yrityskentässä

Sektoreiden välisen keskustelun, tiedonsiirron ja uusien kumppanuuksien syntymisen edistäminen ruokaketjun toimijoita verkottamalla. Kootaan alueen osaajat yhdessä tunnistettujen erityisosaamisteemojen alle ja lisätään alueen osaamista sekä tutkimus- että yrityskentässä

Sektoreiden välisen keskustelun, tiedonsiirron ja uusien kumppanuuksien syntymisen edistäminen ruokaketjun toimijoita verkottamalla. Kootaan alueen osaajat yhdessä tunnistettujen erityisosaamisteemojen alle ja lisätään alueen osaamista sekä tutkimus- että yrityskentässä

Sektoreiden välisen keskustelun, tiedonsiirron ja uusien kumppanuuksien syntymisen edistäminen ruokaketjun toimijoita verkottamalla. Kootaan alueen osaajat yhdessä tunnistettujen erityisosaamisteemojen alle ja lisätään alueen osaamista sekä tutkimus- että yritys kentässä

Kansainvälisen näkyvyyden, kumppanuuksien ja hankeyhteistyön lisääminen muun muassa ERIAFF-verkoston kautta ja seuraamalla yhteistyömahdollisuuksia muun muassa S3-alustojen kumppanuuksissa

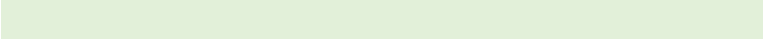
Edistetään uusien soveltuvien monialaisten tutkimus- ja kehityshankkeiden rakentamista.

Sektoreiden välisen keskustelun, tiedonsiirron ja uusien kumppanuuksien syntymisen edistäminen ruokaketjun toimijoita verkottamalla. Kootaan alueen osaajat yhdessä tunnistettujen erityisosaamisteemojen alle ja lisätään alueen osaamista sekä tutkimus- että yritys kentässä Edistetään Flavoria® -innovaatioalustan toimintamallin rakentamista alueen toimijoita kokoavana ja ketterien kokeilujen testausalustana

Olemassa olevien ja potentiaalisten alueiden välisten arvoketjujen ja kompensoivien vahvuuksien tunnistaminen

Kansainvälisen näkyvyyden, kumppanuuksien ja hankeyhteistyön lisääminen muun muassa ERIAFF-verkoston kautta ja seuraamalla yhteistyömahdollisuuksia muun muassa S3-alustojen kumppanuuksissa

Olemassa olevien ja potentiaalisten alueiden välisten arvoketjujen ja kompensoivien vahvuuksien tunnistaminen

Ennakoivan ajattelun ja työskentelytapojen vahvistaminen
muun muassa Ennakointiakatemia-ympäristössä ja -metodeja
hyödyntäen

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
<p>Varsifood hankkeessa: aktivoidaan innovaattoritiimejä ja tarjotaan liiketoiminnan kehityspolkuja, törmäytetään tutkijoita ja ruokaketjun yrityksiä sekä hyödynnetään alueen opiskelijoita yritysten kestävä kehityksen ratkaisujen ideoinnissa ja konseptoinnissa.</p>	<p>vuosina 2022 - 2023</p>	<p>Älykkään erikoistumisen innovatiiviset ruokaketjut teemaryhmien vetäjät, ruokaketjun yritykset, kehittäjät ja tutkijat.</p>
<p>Verkotetaan yrityksiä ja tutkijoita työpajoissa erityisesti ruokaketjun kärkiteemojen: uudet viljelykasvit, kalatalous, lyhyet ketjut kiertotalousratkaisut alla. Edistetään uusien sivuvirtojen hyödyntämistä ja lähiruoan saatavuutta. Rakennetaan ja jalkautetaan kriteeristöjä julkisiin hankintoihin vastuullisten ruokavalintojen edistämiseksi. Useita kehityshankkeita meneillään koko seutukunnassa.</p>	<p>2022 - 2025</p>	<p>Älykkään erikoistumisen innovatiiviset ruokaketjut teemaryhmien vetäjät, ruokaketjun yritykset, kehittäjät ja tutkijat. Julkisen ruokahuollon toimijat, Turun kaupunki, Teemassa useita eri hankkeita.</p>
<p>Vahvistetaan hankinnoista vastaavien henkilöiden yhteistyötä ja osaamisen kehittämistä kiertotalouteen ja ruokaketjun kestävyteen liittyen. Välitetään hyviä hankintaesimerkkejä ja ajankohtaista tietoa. Vahvistetaan julkisen sektorin kehittävää otetta mm. yhteisten koulutusten, kokeilujen sekä markkinavuoropuhelun keinoin.</p>	<p>2022-2024</p>	<p>Varsinais-Suomen kunnat ja hyvinvointialue, oppilaitokset ja korkeakoulut, Keino - kestävien hankintojen osaamisverkoston toimijat</p>

<p>Edistää ilmastokestävää maataloutta eli ilmastotoimenpiteitä, hiilensidontaa ja ilmastomuutokseen sopeutumista käytännönläheisesti vertaisoppimisen, pienryhmäneuvonnan ja tiedonvälityksen myötä. Jalkautetaan tutkittua tietoa, kokeillaan hyviksi testattuja käytäntöjä ja arvioidaan niiden vaikutuksia tilatasolla. (mm Hiilipelto-hanke)</p>	2022-2024	viljelijät ja niiden verkostot, tutkimuslaitokset, ruokaketjun toimijat, kuluttajat
<p>Edistetään alueen kasviproteiinnituotteiden hiilijalanjäkilaskentaa, hyödynnetään erilaisia teknologioita ja alueen testialustoja tuotteiden reseptiikan ja kuluttajahyväksynnän kehittämisessä. Nostetaan alueen ravintola-kulttuuriin profiilia sekä lisätään lähiruoan tarjontaa kouluissa. Selvitetään yhteisen brändäyksen etuja ja yritysten kiinnostusta. Teemassa useita eri hankkeita.</p>	2022-2025	Älykkään erikoistumisen innovatiiviset ruokaketjut teemaryhmien vetäjät, ruokaketjun yritykset, kehittäjät ja tutkijat. Teemassa useita eri hankkeita.
<p>Otetaan käyttöön D.O. Saaristomeri-Skärghårdshavet - alkuperä- ja laatumerkki, nostamaan alueen asemaa monipuolisena ruokamaakuntana. Kriteerinä merkin saamiselle on ekologinen ja ilmastoystävällinen tuotantotapa sekä Saaristomeren tilan parantaminen. Merkkiä voivat hakea ruoan tuottajat ja jalostajat.</p>	2022-	Ruoan tuottajat ja jalostajat, sekä näiden verkostot, asiantuntijat ja kehittäjäorganisaatiot

<p>Edistetään kestävä ruokakulttuurin rakentumista. Lisätään kuluttajien tietoisuutta lähellä tuotetuista kasviproteiinituotteista osana terveellistä ruokavaliota. Tehdään tuotteiden saatavuus helpoksi hyödyntämällä sähköisiä alustoja. Lisäksi rakennetaan testialusta Flavoriasta oppimisympäristö, jossa esitellään nuorille, ja koko ruokaketjun toimijoille, kestävä ruoantuotannon raaka-aineita, teknologioita ja reseptiikkaa.</p>	2022 - 2025	Älykkään erikoistumisen innovatiiviset ruokaketjut teemaryhmien vetäjät, ruokaketjun yritykset ja tutkijat. Teemassa useita eri hankkeita (Hiililounas, Foodhub, Biodiful jne.)
--	-------------	---

Koordinoidaan Varsinais-Suomen ruokakehitystä ja - tutkimusta yhdessä valittujen kuuden kärkiteeman kautta. Lisäksi koordinoidaan maakunnassa tapahtuvaa kehitystä yhdessä seutukuntien ruokakehittäjien kanssa.

2022-2025

Toiminta rahoitetaan useiden eri hankkeiden avulla. Kokonaisuuden koordinointi ei kuulu minkään organisaation perustehtäviin.

Työprosessi toteutettiin vuoden 2020-21 aikana. Tämän seurauksena tunnistettiin kuusi älykkään erikoistumisen teemaa, joiden kautta innovatiivisten ruokaketjujen työtä hahmotetaan. Varsifood hankkeessa edetään teemakohtaisesti ajankohtaista tutkimustietoa ja yrityksiä verkottaen.

2022-2025

Älykkään erikoistumisen innovatiiviset ruokaketjut teemaryhmien vetäjät, ruokaketjun yritykset ja tutkijat. Varsifood -hanke

Varsifood hanke: alueen testausalustojen kokoaminen viestinnällisesti yhteen, yritystarpeen kartoitus, alustojen palvelutarjoaman konseptointi.

2022-2023

Alueen testialustojen vetäjät: TY, Luke, AMK, Raseko, Yrityssalo

Foodhub-hanke: yhteinen lähiruoan verkkokaupan ja uuden tyyppisen jakelutavan kehitys ja pilotointi

2021-2023

Brahea -keskus, alueen yrittäjät

Aktiivisuus ERIAFF verkostossa ja Business Finlandin tilaisuuksissa. EIT Fun verkostoyhteistyö, kv tutkimusyhteistyö ja yhteiset hankehaut,

2022-2025

Älykkään erikoistumisen innovatiiviset ruokaketjut teemaryhmien vetäjät, ruokaketjun yritykset, tutkijat ja kehittäjät. Useat eri hankkeet auttavat toiminnassa.

Koulutusalan ennakointityön veto yhdessä alueen oppilaitosten kanssa.

2022-2025

Brahea-keskus ja alueen ruoka-alan oppilaitokset

Vastuutoimijat	Onnistumisen indikaattoreita
----------------	------------------------------

Turun yliopisto ja Yrityssalo (varsifood -hanke)	tunnistettujen innovaattoritiimien määrä, innovaatiokilpailun tuloksena syntyvien uusien ratkaisujen määrä.
--	---

Turun yliopisto, Turun AMK, seutukuntien kehitysorganisaatiot, Valonia	Lähiruoan määrän kasvattaminen julkisissa ruokapalveluissa, alueen vaihtoehtoisten proteiini lähteiden hiilijanjälkitiedon määrittäminen.
--	---

Valonia / Keino-verkosto	Uudet kestävätkä ratkaisut ruokaketjuun liittyvissä hankinnoissa. Syntyneet hyvät hankintaesimerkit, tulokset ja toteutuneet kokeilut.
--------------------------	--

MTK Varsinais-Suomi, Pro Agria, Valonia

Ilmastokestävät käytännöt ovat lisääntyneet Varsinais-Suomen maatiloilla, aiheeseen liittyvässä keskustelussa vastakkainasettelu on vähentynyt ja yhteistyö on vahvistunut. Maatalouden resilienssi muuttuvassa ilmastossa on vahvistunut.

Turun kaupunki

Varsinaissuomalainen kuluttaja tuntee ja löytää lähellä tuotetun ruoan vähittäiskaupasta, alueen ravintoloista ja joukkoruokailusta.

VSL

Varsinais-Suomen asema monipuolisena ruokamaakuntana on vahvistunut ja kuluttajien kiinnostus oman maakunnan tuotteisiin on lisääntynyt. Kestävästi tuotettujen tuotteiden rooli markkinoilla on vahvistunut.

Turun yliopisto: FFF ja Brahea -keskus

Kestävä ruokakasvatus saadaan osaksi peruskoulujen opetussuunnitelmaa. Flavoriasta saadaan rakennettua oppimisympäristö, joka palvelee oppilaitosten ja yritysten tarpeita.

Turun yliopisto: FFF ja Brahea -keskus

Toimiva ja tietoa vaihtava verkosto,
yhteinen hankesuunnitelu ja tekemisen
priorisointi

Turun yliopisto: FFF, Valonia

Ruokaketjun yhteinen tiekartta

Turun yliopisto, FFF

Testialustojen yhteenkoottu virtuaalinen
esittely

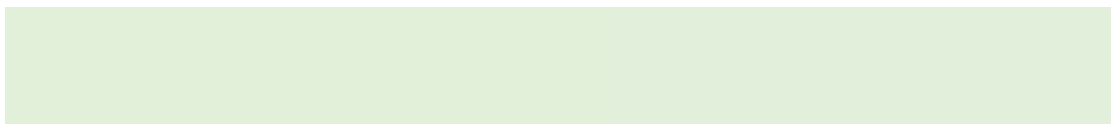
Brahea -keskus

Uusi ketjua lyhentävä tilaus-
toimitusketju kehitetty ja pilotoitu

kansainväliset tutkimus- ja
kehityshankkeet, tutkijavaihto, yritysten
saama kv-rahoitus,

Brahea-keskus

6

7

32

42

Vesienhoidon suunnittelun yhteistyöryhmä

Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävin maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.

Tehdään Varsinais-Suomesta maatalouden kestävien ratkaisujen pilotointialue: lisätään vaikuttavimpien viljelymenetelmien käyttöä ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia ratkaisuja.

Tuotetaan avoin Saaristomeren ja sen valuma-alueen seuranta- ja monitorointijärjestelmä, joka hyödyntää ravinnevaluma- ja ravinnekuormitustietoja.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietopalustoilla avoimesti saatavilla.

Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopuinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.

Otetaan käyttöön ja etsitään keinoja, joilla luonnon monimuotoisuutta parannetaan yritysten ja kuntien vastuullisuus- ja kestävyystavoitteiden kautta.

Kunnat, valtio ja maanomistajat toteuttavat yhdessä luonnon monimuotoisuutta lisääviä toimenpiteitä ja perustavat riittävän kattavan suojelu- sekä viherrakenne-verkoston.

Miten?	Milloin?	Keskeiset toimijat
<p>Tiedonvälitys yhteistyöryhmän (mm. kokoukset) kautta. Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelussa mietitään ja esitetään vaikuttavimmat toimenpiteet maatalouden vesistökuormituksen vähentämiseen. Toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksen edistämässä/seurannassa toimii yhteistyöryhmän alle perustettu Maatalous-ryhmä, johon kuuluu keskeisimmät tahot (edunvalvonta, ja neuvontajärjestöt, viranomaiset)</p>	Jatkuvaa	<p>Vesien ja merenhoidon yhteistyöryhmä, Yhteistyöryhmätaho ista MTK, SLC, ProAgria Länsi-Suomi, ProAgria Finska Hushällningssällskap et, VARELY E-vastuualue. Nämä kuuluvat myös yhteistyöryhmän alla toimivaan Maatalous-ryhmään.</p>
<p>Yhteistyöryhmän kokoukset, tiedonvälitys</p>	Jatkuvaa	<p>Vesien ja merenhoidon yhteistyöryhmä, Yhteistyöryhmätaho ista VARELY, tutkimuslaitokset</p>
<p>Yhteistyöryhmän kokoukset, tiedonvälitys. Vesien- ja merenhoidon suunnitteluun käytettävä tieto on avoimesti saatavilla ja yhteistyöryhmän kautta tieto välittyy myös yhteistyöryhmätahoille ja heidän organisaatiolleen.</p>	jatkuvaa	<p>Vesien ja merenhoidon yhteistyöryhmä</p>
<p>Yhteistyöryhmän kokoukset, tiedonvälitys vesien- ja merentilasta ja niiden monimuotoisuuden liittyvistä asioista ja toimenpidetarpeista</p>	Jatkuvaa	<p>Vesien ja merenhoidon yhteistyöryhmä, Yhteistyöryhmätaho ista erityisesti kunnat, elinkeinotoimijat</p>

Laaditaan selvitys viherrakenneverkostosta hyödyntämällä olemassa olevaa tietoa ja laatimalla uusia selvityksiä. Osallistetaan työhön laajasti alueen eri sidosryhmiä, erityisesti kuntia.

VSL ja MAL-työ

Yhteistyöryhmän kokoukset, tiedonvälitys vesien- ja merentilasta ja niiden monimuotoisuuden liittyvistä asioista ja toimenpidetarpeista

Vesien ja merenhoidon yhteistyöryhmä, Yhteistyöryhmätahoista erityisesti valtion viranomaiset (VARELY, metsäkeskus, metsähallitus), kunnat, maa- ja metsäalueiden omistajat (edunvalvontajärjestöt edustettuina ytr:ssä)

Vastuutoimijat**Onnistumisen indikaattoreita**

Varsinais-Suomen ELY-keskus (yhteistyöryhmän pj ja sihteeri)

CAP:n tehokas toteutuminen, vesienhoidon toimenpiteiden tehokas toteutuminen ja oikea kohdentuminen

Varsinais-Suomen ELY-keskus (yhteistyöryhmän pj ja sihteeri)

Varsinais-Suomen ELY-keskus (yhteistyöryhmän pj ja sihteeri)

Varsinais-Suomen ELY-keskus (yhteistyöryhmän pj ja sihteeri)

luonnonsuojelualuieden määrään
lisääntyminen, vapaaehtoisten
suojelualueiden määrän kasvu, selvityksen
tulosten kautta tehdyt merkinnät/päätökset
kaavoituksessa

Varsinais-Suomen ELY-keskus (yhteistyöryhmän pj
ja sihteeri)

6

7

32

42

44

Vesistökuunnostusverkosto

Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävin maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.

Tehdään Varsinais-Suomesta maatalouden kestävien ratkaisujen pilotointialue: lisätään vaikuttavimpien viljelymenetelmien käyttöä ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia ratkaisuja.

Tuotetaan avoin Saaristomeren ja sen valuma-alueen seuranta- ja monitorointijärjestelmä, joka hyödyntää ravinnevaluma- ja ravinnekuormitustietoja.

Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietopalustoilla avoimesti saatavilla.

Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopusoinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.

Otetaan käyttöön ja etsitään keinoja, joilla luonnon monimuotoisuutta parannetaan yritysten ja kuntien vastuullisuus- ja kestävyystavoitteiden kautta.

Kunnat, valtio ja maanomistajat toteuttavat yhdessä luonnon monimuotoisuutta lisääviä toimenpiteitä ja perustavat riittävän kattavan suojele- sekä viherrakenne-verkoston.

Miten?	Milloin?
Vesienhallinnan ja vesiensuojelun supersite-hankekokonaisuuden valmistelu ja toimeenpano (rahoituksen toteutuessa)	2022-
Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan kehittäminen pilottikohteissa ja hyvien käytäntöjen levittäminen linkittyen ilmatoriskien hallintaan (Horisontti-hanke RESIST)	2023-2028
Vesienhoidon ekologinen ja fysikaalis-kemiallinen seuranta, supersite-hankekokonaisuus	jatkuvaa toimintaa
Kuntien ympäristöviestinnän tukeminen (mm. yhteiset tiedotteet, some-viestinnän pohjat, kyltit ja muut materiaalit), maastotilaisuudet, avoimien ympäristötietojärjestelmien kehittäminen	jatkuvaa toimintaa
Maa- ja metsätalouden vesienhallintahankkeet (mm. PUUJALKA, LOIKU II, tuleva haku 11/2022)	2021-
paikallisten vesiensuojeluyhdistysten, vesiosuuskuntien ja muiden paikallistoimijoiden neuvonta: kunnostukset, hankkeet, rahoitus	Jatkuvaa (rahoituksen mukaan)

verkostotilaisuudet ja viestintä Jatkuvaa (rahoituksen mukaan)
vesistökuunnostuksista ja vesiensuojelusta,
hyvien esimerkkien levittäminen:
verkoston uutiskirjeet ja V-S
vesistökuunnostajat FB-ryhmä

Varsinais-Suomen 2018-
vesistökuunnostusverkoston toiminta ja
toiminnan resurssoinnin turvaaminen

Keskeiset toimijat**Vastuutoimijat**

Turun AMK (vesi- ja ympäristötekniikka), Turun yliopisto (maantieteen laitos), VARELY (vesiyksikkö), Valonia/VS liitto

Turun AMK, LUKE, Turun kaupunki, Valonia, kv: Tanska;Suomi, Katalonia ja Portugal

VARELY ja SYKE, Turun AMK, Turun yliopisto

VARELY, Valonia, LSVSY, SYKE

Yksityiset maanomistajat, kunnat/seurakunnat/yritykset/ yhteisöt maanomistajina, MTK Varsinais-Suomi, Pro Agria, MHYt, Valonia, LSVSY, VAR ELY kaikki, hanketoimijoina: Valonia, LSVY, VARELY, Pro Agria

Valonia, yhteistyökumppanit

Valonia, yhteistyökumppanit

Varsinais-Suomen
vesistökuunnostusverkoston
toimijat: Valonia, LSVSY,
VARELY, VS liitto, kunnat,
paikalliset
vesiensuojeluyhdistykset

Valonia, LSVSY, VARELY

Onnistumisen indikaattoreita

Kunnostuskohteet, viestintä,
vesienhallinnan suunnitelmat,
kohetiden kunnostussuunnitelmat

Kunnostuskohteiden määrä,
hyötypinta-ala, vedenlaatu,
kunnostuskohteiden
"monimuotoisuus", viestintä (mm.
paikallislehdet), yhteistyöverkoston
laajentuminen, "kentätä" tulleiden
kunnostuskohde-ehdotusten määrä

Tapahtumat ja tilaisuudet,
kunnostushankkeiden määrä ja
laatu,